

Rinda fyra tímalønir fyri eitt toskarhøvd

Í Nigeria rinda tey fyra tímalønir fyri somu toskarhøvd, sum okkara børn fýsa at.

Nýggja samgongan
Hvat kunnu vit vænta, og
hvat kunnu vit krevja?

Síða 8

Víst sigur Óli Jacob-
sen ikki ósatt!
Stjórin á Fiskirannsókn-
arstovuni er ikki tann
rætti at leggja formannin
í FF undir at siga ósatt.

Síða 7

Vit hava hitt borg-
meistaran í Kalund-
borg, sum er gamal
sjómaður, og sum
hefur siglt saman
við føroyingum.

Síða 11

**Vit selja
DAEWOO
bátamotorar**

frá 70 hk til 1.000 hk

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 · Tórshavn
Tlf: 31 77 13 · Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Vitjan hjá sjómanninum ið gjørdist borgmeistari

“Hóttanin” úr Kina: Tímaløn kr. 3

Íslensk frásøgn frá fiskavirkjum í Kina.

Síða 3

www.faroeyard.fo

SKIPASMIÐJAN

Tel: 471116

Fartel: 216270

poul@kjolbro.com

24/7 tænasta

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagata 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

dagsins **MYND**

Vit fáa javnan uppskot til Dagsins Mynd frá okkara lesarum. Hesa stuttligu myndina hava vit fingið frá Jógvan Finn Tungá. Myndin er tikin umborð á “Baki” umleið 1973. Her síggja vit f.v. Hans Joensen, sum nú er formaður í Havnar Arbeiðsmannafelag, Jógvan Lamhauge og Eyðun Poulsen, úr Skopun.

Stjóri til P/F Fiskaaling

Søkt verður eftir stjóra til P/F Fiskaaling.

Hevur tú hug til avbjóðingar og vilt verða við til at leggja lunnar undir at menna føroysku alivinnuna, so ert tú møgulega komandi stjórin á P/F Fiskaaling.

Viðkomandi, ið settur verður, hevur ábyrgdina av, at felagið við atlit til endamálið verður ríkið undir handilsligum treytum.

Høvuðsuppgávurnar hjá P/F Fiskaaling eru:

- At gera vísindaligar royndir við aling av fiski, skeljadýrum v.m. herímillum skapa møguleikar fyri aling av nýggjum fiska- og skeljasløgum
- At gera royndir við nýggjum alislagum
- Við kynbótaarbeiði at bæta um alitilfar og við sølu av framleiðslum burtur úr hesum spjaða framgongdina skjótast gjørligt til vinnuna
- At reka vinnuligt virksemi innan virksemisøki felagsins

P/F Fiskaaling rekur vinnuligt virksemi innan kynbótaarbeiði við laksum og sílum, og framleiðir felagið laksa- og sílarogn.

Ynskiligt er, at umsøkjarin hevur fylgjandi førleika:

- útbúgving frá hægri lærustovni
- góð leiðslu- og samstarvsevni
- royndir at standa fyri vinnuligum virksemi
- evni at seta fyriskipanir í verk
- kunnleika til figgjastýring
- kunnleika til alivinnuna og til lívfrøði er ein fyrimunur.

Setanartreytir

Arbeiðsstaðið er á høvuðsskrivstovuni hjá P/F Fiskaaling Við Áir. Starvið verður sett skjótast gjørligt, men vit hava møguleika at biða nakað eftir rætta viðkomandi. Lønin verður ásett eftir nærri avtalu, í mun til útbúgving og starvsroyndir.

Vilja tygum hava nærri upplýsingar um starvið, kunnu tygum seta tygum í samband við Janet Fríðu Johannesen, nevndarformann tlf. 212211 ella við telduposti: jj@atlanticon.fo.

Umsókn

Umsóknir við avriti av prógvum og møguligum ummælum, skulu sendast til Janet Fríðu Johannesen, co/Atlanticon, Bryggjubakki 4, Postboks 263, FO-110 Tórshavn, í seinasta lagi 1. mars 2004. Allar umsóknir verða viðgjørðar í trúnaði.

P/F Fiskaaling er partafelag, har Føroya Landsstýri eigur allan partapeningin. P/F Fiskaaling hevur virksemi Við Áir, í Nesvík, í Skopun og í Hesti. Samlaða starvsfólkatalið er 23. P/F Fiskaaling er merkt av kreppuni í alivinnuni. P/F Fiskaaling stendur fyri kynbótaarbeiði við laksi og sílum. Endamálið við kynbótaarbeiðnum er at ala fram ein frískan fisk, sum hevur best møguligar eiginleikar, soleiðis at føroyska alivinnan er betur kappingarfør á altjóða makræðinum. Arbeið verður við at effektivisera kynbótaarbeiðið. Arbeið verður eisini við at menna kalva og onnur nýggj fiskasløg til føroysku alivinnuna. Arbeið verður við at menna granskingina, sum náttúrliga hoyra undir virkisøki felagsins. Meiri fæst at vita um felagið á www.fiskaaling.fo.

Bátæigarar!

Nú Norðhavsfiskiskapurin byrjar, bjóða vit munandi avslattur. Bara fyri at nevna burtur úr rúgvuni:

línuhúkar
teymar
línur við og uttan svælar
galv. vörp
uppstandarar
bøyr
bøystengur
stampar
hakar

goggarar
knívar
lodd
svælar
nylon
beltuhúkar, skeluhúkar, pilkar
tráður
snellur við tráðu
byrsur og patrónir

togverk
oljuklæði
ketladraktir
termodraktir
flótadraktir
handskar
gummistílvor
bjergingarvestar
eldslokkjarar

... ja, tað er næstan ikki tað ting

AGN

Sild
Makrel
Hegguslokk
Gággu

Hóttanin úr Kína:

Mánaðarlønin kr. 700!

Flakavirki í Kína. Hetta kundi eins væl verið ein nýggjur skrivstovu-bygningur.

Vit hava frá stund til aðra hoyrt um “hóttanina” úr Kína. Hon er tann, at lønarlagið er so lágt har, at tað loysir seg at senda fisk hagar at fáa hann arbeiddan, fyri síðani at senda hann aftur hendan vegin ella á marknaðin.

Tað hevur verið ymiskt, sum hetta hevur verið tikið upp í Føroyum. Summir hava tikið hendan spurning í álvara, meðan aðrir hava skúgvað hann burtur sum óveruligan.

Vit skulu als ikki taka dagar í millum, men í íslenska fiskivinnublaðnum “Ægir” var herfyri ein áhugaverd frágreiðing um hetta mál, og kann henda frágreiðing vera áhuga-verd hjá okkum í Føroyum.

Talan er um eina frásøgn frá ferð til Kína, har umboð fyri Útgerðarfelagið á Akureyri hava verið kunningarferð. Sagt verður m.a. í frásøgnini:

“Í november fóru trý umboð fyri íslendskan fiskiídnað til Kína, har tey við egnum eygum skuldu síggja ta stóru uppbygg-

ingina av kinesiska fiskiídnaðinum.

Umboðini vitjaðu sjeý fiskavirki í havnarbýnum Qingdao, sum er millum Shanghai og Beijing. Virkað verður fyrst og fremst fyri japanska marknaðin, og her er talan um fiskasløg, sum vit kenna hjá okkum t.d.: Kongafisk, tun og makrel. Á hvørjari fyrirtøku arbeiða 800 til 1.000 fólk. Tey flestu eru um 20 ára gamlar gentur, sum koma úr bygðunum har um leiðir, og sum búa í serligum starvsfólkahúsum, har nógvar búa í somu íbúð.

3 krónur um tíman. Mánaðarlønin er um 100 dollarar, kr. 700, um mánaðin fyri at arbeiða 8 tímar um dagin í 6 dagar um vikuna. Leysliga roknað verður tað 3-4 kr. um tíman, meðan lønin á okkara leiðum liggur um kr. 100.

Virkin lúka stórt sæð vestligar treytir. Her er reint og nossligt. Hetta sæst eisini á myndunum. Í summum førum eru

krøvini enn tá strangari enn á okkara leiðum, og hetta verður sjálvsagt gjørt, fyri at lúka krøvini hjá marknaðinum.

Teir sóu ikki nógvar maskinur, men tær sum vóru, stóðu stillar, tí við slíkari tímaløn man tað vera munin bíligari at arbeiða við handakraft. Hetta ger eisini, at úrtøkan verður størri. Í kongafiskinum er hon 36-37%, meðan hon er 31-32% í Íslandi. Tískil fáa teir í Kína eina 18% meira burtur úr fiskinum.

Ráevnini hjá kinesarum koma úr øllum heiminum. Frammanundan er Kína heimsins størsta fiskivinnutjóð. Men teir keypa eisini russiskan tosk úr Barentshavinum, og norðmenn eru farnir at senda nógvan fisk til Kína til virkingar. Líkt er til, at sjófrystur kongafiskur úr Íslandi og Noregi fer at enda á flakaborðum í Kína. Sjófrystur kongafiskur úr Íslandi verður sendur við bingjum til Japan, og japanarar senda fiskin víðari til Kína, har

hann verður virkaður og síðani sendur aftur til Japan. Kongafiskurin verður eisini sendur úr Kína á europeiska marknaðin.

Stór útbygging Samstundis fer fram ein stóðug útbygging av kinesiska fiskiídnaðinum, og stór virki verða tikin í nýtslu í næstum. Sum dømi er eitt av virkjunum 20.000 fermetrar, meðan stóra flakavirkið á Akureyri er 12.000.

Ein spurningur í hesum sambandi er munurin millum eina ferð frystan fisk og dupultfrystan. Vanliga plaga keypararnir at vilja hava eina ferð frystan fisk. Men tað er mangt sum bendir á, at hetta er við at broytast. Kinesarar kunnu bjóða tvífrystan fisk á somu marknaðum sum okkara - til prísir sum eru 20% lægri. Og hesin munur kann verða nóg mikið til at brúkarin kortini vil hava dupultfrystan fisk fyri at spara sínar húsarhaldsútreiðslur.

Víst verður á, at prísurin á sjófrystum kongafiski er

Reinførinum feilar einki. Arbeitt verður fyrst og fremst við hond. Men tað kann saktans loysa seg við eina tímaløn sum er 3 kr.

Her verður kongafiskur skorin við hond. Úrtøkan er 4-5% hægri enn á okkara leiðum.

Límband verður nýtt fyri at tryggja at hár ikki eru á búnanum hjá arbeiðsfólkinum.

rapaður seinastu tíðina, og hetta er ein beinleiðis avleiðing av kinesisku kappingini. Toskaprísurin hevur hildið sær betur, men teir vita um bretskar keyparar, sum ikki hava viljað vitað av dupultfrystum fiski, men sum nú taka bíligari dupultfrystan fisk úr Kína.

Styrkin hjá íslendingum er tó tann feski fiskurin, og her kunnu kinesarar ikki kappast. Tað er ógreitt hvussu stórir marknaður-

in í Europa er fyri feskum fiski. Tað tykist tó, sum at marknaðurin fyri feskum matvørum er í vøkstri í t.d. Bretlandi, so tað er her, at dentur skal leggjast á at tryggja útflutningin av íslenskum fiskavør-um.

Kanska er farið nóg so lætt um hendan spurning í Føroyum.

Hetta er dømi um dupultfrystar fiskavørur úr Kína. Og so er spurningurin, hvat kundin ella fiskakeyparin í Europa ger, tá hann kann fáa hesa lesikiligu framleiðslu 20% bíligari enn annars.

Tíðindaskriv frá Fróðskaparsetri Føroya:

Ritgerðarkapping á Fróðskaparsetrinum 2003-04

Í mars mánað 2003 lýsti Fróðskaparsetrið við ritgerðarkapping. Freistin at lata inn tilfar var 15. mars 2004. Fróðskaparsetrið hevur skipað fyri slíkum ritgerðarkappingum regluliga seinastu 30 árin. Seinasta kappingin var um gamlar bøkur, og hana vann Elin Mortensen úr Havn.

Evnið í ritgerðarkappingini hesaferð er:
Tá ið gentur og dreingir gerast vaksin

Sóknast verður eftir lýsingum av skiftissíðum fyrr og nú í sambandi við, at gentur og dreingir verða vaksin. Hvørjar vóru og eru tær týðningarmiklu hendingarnar og broytingarnar, sum vekja ans og viðurkenning? Vit vita, hvussu rørd foreldur vóru fyrr, tá ið dreingirnir veiddu vaðanskalvan. Og hvussu errin tey eru nú t.d., tá ið sonurin skjýtur fyrsta málið. Nær eru foreldur rørd og errin av døtrunum?

Hvørjar hendingar vaktu og vekja ans í uppvøkstrinum hjá gentum og dreingjum? Hvat varð og verður gjørt burtur úr, tá ið gentur og dreingir fara um avgerandi mørk í uppvøkstrinum?

Talan kann vera um siðir í sambandi við skyldur, heimildir, ábyrgd, virðing, sum fylgja við, tá ið børn fara um markið, ið ger tey til vaksin fólk. Skiftið sæst ofta aftur í klædnabúna og øðrum viðvíkjandi út-sjón, hárgreiðslu og atburði yvirhøvur. Eru onnur eyðkenni?

Tey sum lata kappingini tilfar gera sjálvi av hvørjum tíðarskeiði tey arbeiða við. Tað kunnu vera egnar royndir ella ymiskt, sum tey hava hoyrt frá eldri fólki.

Freistin at lata inn tilfar til kappingina er 15. mars 2004. Fólk eru vælkomn at seta seg í samband við Fróðskaparsetrið um okkurt er at spyrja um, annaðhvørt skrivliga ella við at ringja. Bústaðurin er: Setursskrivstovan, J. C. Svabos gøta 14, tlf. 35 25 00. Eisini ber til at senda teldubrev á setur@setur.fo

Ein dómsnevnd verður sett at meta um innkomna tilfarið og virðislønir verða latnar fyri bestu úrslitini.

Tíðindaskriv frá Norðoya Sparikassa:

Roknskapurin 2003 góðkendur av nevndini

Á nevndarfundi tann 3. februar 2004 viðgjørði og góðkendi nevnd Norðoya Sparikassa roknskapin fyri 2003.

Úrslitið

Úrslitið fyri 2003 gjørdist eitt avlop áðrenn skatt uppá 21,8 mió. kr., móti 27,2 mió. kr. í 2002.

Endaliga ársúrslitið eftir skatt gjørdist 17,5 mió. kr. móti 21,3 mió. kr. í 2002.

Inntøkur

Netto rentu- og kostnaðarinntøkurnar øktust úr 55,8 mió. kr. í 2002 til 57,5 mió. kr. í 2003.

Virðisjavnan

Sparikassin hevði í 2003 eitt tap av virðisjavnan av lánsbrøvum og gjald-

oyra uppá 1,3 mió. kr., móti einum vinningi í 2002 uppá 3,1 mió. kr.

Útreiðslur

Útreiðslur til starvsfólk, umsiting og aðrar vanligar útreiðslur øktust við 2 % úr 28,7 mió. kr. í 2002 upp í 29,4 mió. kr. í 2003.

Burturleggingar

Netto avskrivningar og burturleggingar uppá skuldarar vóru 4,7 mió. kr. í 2003 móti 5,0 mió. kr. í 2002.

Innlán

Innlánið vaks við 5 % úr 880 mió. kr. í 2002 til 924 mió. kr. í 2003.

Útlán

Útlánið vaks við 12 % úr 794 mió. kr. í 2002 til 889 mió. kr. í 2003.

Eginpeningur

Eginpeningurin vaks við 8,1 % úr 224 mió. kr. í 2002 til 242 mió. kr. í 2003. Eginpeningurin er nú 20,6 % av samlaðu fíggjarstöðuni pr. 31.12.2003, móti 20,1 % pr. 31.12.2002.

Fíggjarstöðan

Fíggjarstöðan hjá Norðoya Sparikassa javnvigaði tann 31.12.2003 við 1.178 mió. kr. Hetta svarar til ein vøkstur uppá 6 % í mun til 31.12.2002, tá fíggjarstöðan javnvigaði við 1.115 mió. kr.

Aðalfundur

Aðalfundur sparikassans verður í Klaksvík týsdagin 24. februar 2003 klokkan 15:00.

Høvuðstøl úr ársroknskapi hjá Norðoya Sparikassa 2003 (tøl í mill. kr.)

RAKSTRARROKNSKAPUR.....20032002

Netto rentu- og kostnaðarinntøkur.....	57,5	55,8
Virðisjavnan av lánsbrøvum, gjaldoyra o.ø.....	(1,3)	3,1
Aðrar vanligar inntøkur	0,8	2,8
Útreiðslur til starvsfólk, umsiting og aðrar vanligar útreiðslur	29,4	28,7
Avskrivningar av ítøkiligum ognum.....	1,1	0,9
Avskrivningar og burturleggingar uppá skuldarar.....	4,7	5,0

Úrslit áðrenn skatt 21,8 27,2

Skattur 4,3 5,8

Ársúrslit 17,5 21,3

HØVUÐSTØL ÚR FÍGGJARSTØÐUNI

Innlán	924	880
Útlán.....	889	794
Eginpeningur.....	242	224
Fíggjarstöða íalt pr. 31. desember 2003.....	1.178	1.115

Vit gera allar vanligar bilumvælingar sera bíliga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir, koplingar v.m.

For- og bakhjólsléiðir og akslar

Og so hava vit tey vælumtøktu "TYFOON" dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74

Fax: 44 42 85

AGN

**sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um allt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

Námsfrøðilig leiðsla og førleikamenning

5. og 6. mars 2004

Ráðstevnan er fyri leiðarar og varaleiðarar á námsfrøðiligum stovnum, so sum dagstovnum, bústovnum og skúlum, dagrøktum og námsfrøðiligum ráðgevarum. Ráðstevnan hevur eisini boð til onnur við áhuga fyri leiðslusurningum bæði í almennum og privatum høpi.

Fríggjadagin 5. mars 2004

13.00-13.15

Ráðstevnan byrjar v/ráðstevnuleiðarunum:

Lone Gitz-Johansen, leiðara fyri Pædagogisk Efteruddannelse, JCVU í Århus í Danmark og Paula Nielsen, rektara á Føroya Læraraskúla

13.15-14.15

Jens Kaptain, kommunustjóri í Haderslev:

Við hjartanum í leiðslu - mál og rammustýring

Við støði í egnum royndum í Haderslev kommunu seinastu 10 árinum gevur Jens Kaptain eina fatan av grundarlagnum undir mál- og rammustýringini og av amboðum at fremja hana.

Í hesum sambandi verður greitt frá eini 4 ára leiðsluverkætlan “Við hjartanum í leiðslu”, sum er fyri allar leiðarar í Haderslev kommunu. Henda verkætlan er sett í verk fyri at styrkja fakliga og persónliga førleikan.

14.15 til 14.45 Kaffi, te og køka

14.45 til 16.00

Finn Thorbjørn Hansen, Ph.d., adjunktur á Danmarkar Pædagogiska Universiteti

Heimspekilig leiðbeining í sjálvsmyndannartíðarskeiðinum

Tá ið hugsað verður um einstaklingsvendina og fjølmentanina í útbúgvingar- og arbeiðslívinum er tørvur á at endurnýggja vegleiðingarhugtakið. Vit eru á veg inn í sjálvsmyndartíðarskeiðið, og tá krevst, at námsfrøðiligir leiðarar og hjálparar hava størri fatan av og hegni at arbeiða við meira tilveruvendum og virðisligum sjónarmiðum. Hvussu gera vit hetta uttan at enda í viðgerð og moraliseran? Tann heimspekiligi leiðbeiningarhátturin er ein nýggjur leiðbeiningar- og samrøðuháttur, sum við fyrimumi kann nýtast til hetta.

16.00 til 16.15 Steðgur

16.15-17.30

Lars Qvortrup, professari, mag.art, “Syddansk Universitet, Odense”:

Námsfrøðilig leiðsla í einum lærandi samfelag

Hvussu styrkja vit sosiala førleikan hjá børnunum og professionella førleikan hjá starvsfólkunum?

1900-2300 Ráðstevnudøgurði við undirhaldi.

Leygardagin 6. mars 2004

0930-0945 Ráðstevnuleiðararnir byrja 2. dagin.

0945-1100

Ole Thyssen, lektari, dr.phil. á Handilsháskúlanum í Keyptmannahavn:

Verulig virði - um neyðugu vøkru lygnirnar

Evnið er: virðini í felagsskapum (organisatiónum) - hví tey koma í, hvat tey eru, hvussu tey verða nýtt og hvar mark teirra er.

1100-1115 Steðgur

1115-1230

Kurt Klaudi Klausen, professari á “Syddansk Universitet”:

Almenn skipan, strategi og leiðsla

Áður snúði almenn leiðsla seg í høvuðsheitum um fakliga leiðslu og umsiting. Nú og í framtíðini verður strategisk leiðsla á nógvum pøllum tann stóra avbjóðingin.

1230-1330 Døgurði

1330-1445

Niels Villemoes, lektari á Handilsháskúlanum í Århus:

Nýggju spælireglurnar í samfelagnum

Um vanar og óvanar. Leiðsla og samstarv. Áskoðanir og virðir.

1445 Ráðstevnan endar.

Leiðsla:

Lone Gitz-Johansen, eftirútbúgvingarleiðari

Jysk Center for Videregående Uddannelse

Rudolfgårdsvej 1

8260 Viby J

www.jcvu.dk

Tlf.: 87 388 300

Pauli Nielsen, rektari

Føroya Læraraskúli

100 Thorshavn

www.flsk.fo

Tlf. 313 501

Stað:

Føroya Læraraskúli,

100 Thorshavn

Kostnaður:

kr. 2.600,- fyri báðar dagarnar, alt íroknað.

Gjort verður vart við, at tilmeldingin er bindandi.

Tilmelding innan 15. februar 2004.

Fært tú at vita um hetta seinni enn 15. februar, so royn kortini.

Kanska okkurt pláss er eftir.

Tilmeldingarseðil

Námsfrøðilig leiðsla og førleikamenning
5. og 6. mars 2004 á Føroya Læraraskúla

Navn: _____

Arbeiðsstað: _____

Bústaður: _____

Postnr./býur: _____ Tlf.: _____

Teldupostadr.: _____

Rokningin skal sendast til: _____

Tilmeldingarseðilin skal sendast til:

Føroya Læraraskúli · Postsmoga 348 · 110 Tórshavn

Meldast kann eisini til á: flsk@flsk.fo og á faksi nr. 316316

Sverri Rasmussen, hjá Skála Palla, í Havn, var við Normanner ein túr í 1938

Manningin var á Normanner

Vit høvdu í seinasta blað eina mynd av eini skipsmanning, og spurdu lesararnar um teir kendust við hana. Fleiri hava ringt inn og út frá hesum kunnu vit staðfesta, at manningin er av "Normanner", sum var eitt skip hjá Zacharias Heinesen í Havn. Myndin er í seinasta lagi frá 1938.

Teir av mannignini, sum vit kunnu seta navn á nú eru:
 Nr. 1 Elieasar Gregersen, Strendur

Nr. 2 Erling Fredriksberg, Strendur
 Nr. 3 Jens Pauli Davidsen, Tjørnuvík.

Nr. 4 Poul Johannes Jensen, Tjørnuvík.

Nr. 5 Hendrik Andreasen, Haldórsvík.

Nr. 6 Jógvan Magnussen, Tjørnuvík

Nr. 7 Pól Poulsen, Skáli
 Nr. 8 Hans Jacob Ellingsgaard, Eiði, seinni trúboðari
 Nr. 9 Jákup Samuelsen, Vík.

(vanliga nevndur Jákup í Nýggjustovu)
 Nr. 10 Jákup Høj, Strendur.
 Nr. 11 Hans Olsen, Oyrarbakki. (sonur Dánjal)
 Nr. 12 Max Hansen, Haldórsvík
 Nr. 13 Dávur Emil Magnussen, Tjørnuvík.
 Nr. 14. Skiparin Rasmus Johansen av Strondum, vanliga kallaður Lassin.
 Nr. 15 Dánjal Olsen, Oyrarbakki. (vanliga nevndur Sandoyar Dánjal)

Sverri Rasmussen, hjá Skála Palla, í Havn, var við Normanner ein túr í 1938, sum 22 ára gamal. Tá var tað ikki hvørjum manni beskorið at sleppa við einum slíkum skipara og slíkum skipi. So Sverri metti tað at vera eitt kvett at sleppa við, um tað bert var ein túr. Hetta varð eisini ein rimmartúrur. Teir finga heilar 800 kr. í part, meðan tað vanliga var kr. 600 um árið hjá fiskimonnum tá í tíðini.

Sverri, sum nú er 87 ára gamal, sigur, at teir vóru í Grønlandi. Teir høvdu bátar við og róðu út við teimum, tá veður var til tess. Annars fiskaðu teir frá skipinum av. Sverri minnst, at hann fiskaði ikki væl, tá hann fílaði á dekkinum. Men heilt øðrvísi var tað, tá fiskað varð við bátum. Tá lá stak væl fyri.

Hendan myndin er eisini frá Føroya Fornminnissavni. Hvørjir munnu hesir vera?

"Normanner", sum Zacharias Heinesen í Havn átti.

Ein góð eftirløn

Við einum sjálvbodnum inngjaldi á eftirlønarkontu ber til hjá fiskimonnum at fáa væl burturúr, tá eftirlønin skal gjaldast út

Henda greinin er tann fyrsta í einari røð frá Føroya Sparikassa. Við røðini vil Sparikassin m.a. geva lesarunum góð ráð og innlit í ymisk evni av fíggarligum slag. Spurnarkassin gevur har-umframt lesarum møguleika

at fáa greiðu á ivamálum, og øll eru vælkomín at senda inn spurningar. Ætlandi koma greinirnar í annaðhvørt FFblað, og í hesi fyrstu greinini um eftirløn og íløgur koma nøkur rokni-dømir, ið kunnu lýsa tørvin

hjá fiskimonnum – eins væl og øðrum – at spara upp til egna eftirløn.

Spurningar

Hvussu stóran part av inn-tøkuni skalt tú spara upp fyri at fáa helvtina av tíni ársinn-tøku útgoldna í eftirløn? Hevur tað stóran týðning, nær uppsparingin byrjar? Gev gætur, at upphædd-irnar í roknidømunum eru áðrenn skatt og uttan fólka-pensjón.

Gevur góða eftirløn

Við støði í hagtølunum hjá Fiskimannafelagnum fyri inntøkur fiskimanna í 2003 hava vit í talvu 1 roknað út, hvussu nógv ein fiskimaður rindar á sína eftirlønarkontu. Hetta er gjørt við at falda vanligu arbeiðsdagatalið við tí sáttmálaásetta eftirlønarinn-gjaldinum fyri hvønn fiskidag. Somuleiðis hava vit roknað út, hvussu nógv fiskimaðurin skuldi goldið inn á eftirlønarkontu, um hann hevði goldið 15 prosent av árshýruni. Síðsta sýlan í talvuni vísir, hvussu nógv fiskimaðurin skuldi goldið inn sjálvboðið afturat

Johnny í Grótinum, kundaráðgevi

sáttmálaásetta gjaldinum fyri at náa upp á 15 prosent av árshýruni. Hví hava vit valt júst 15 prosent? Orsøkin er, at fleiri av sáttmálunum hjá teim fastløntu í Føroyum hava eitt

sáttmálaásett eftirlønarinn-gjald á 15 prosent av ársinn-tøkuni, meðan aðrir sáttmálar hava ásett gjaldið til 10 pro-sent av ársinntøkuni. 15 pro-sent í eftirlønarinn-gjald av eini inntøku hjá einum persóni, ið byrjar at gjalda inn sum 25 ára gamal, gevur eitt árligt útgjald svarandi til umleið 42 prosent av ársinntøkuni frá 67 ár og 15 ár fram. Byrjar fiskimaðurin at spara upp seinni í lívinum krevst sjálvsagt eitt hægri inngjald, sí talvu 2. Í hesi talvu hava vit roknað út, hvussu nógv verður útgaldið í prosent av ársinntøkuni (útgjalds-pro-sentið) fyri nøkur úrvald inn-gjaldsprosent og nakrar úrval-dar byrjunaraldrar.

Júst hvussu nógv, tann ein-staki fiskimaðurin má spara upp til eftirløn, er sjálvandi tengt at tørvinum, ið viðkom-andi hevur á ellisárum. Somu-leiðis vil neyðuga uppspar-ingin verða tengd at hvussu nógv, ið viðkomandi sparir upp í egnum bústaði ella á annan hátt. Í talvu 2 rokna vit við, at rentuavkastið júst mótsvarar infلاسjónina. Har er sostatt einki meiravkast.

Meiravkast

Í næstu grein okkara fara vit at hyggja at, hvussu stóran týðning 1 prosent í sonevnd-um meiravkasti kann hava fyri uppspardu eftirlønina.

Talva 1: Eftirlønarinngjöld fyri ymsu skipabólkarnar*

	Inngjald smb. sáttmála	15% inngjald	Sjálvboðið inngjald
Stórir ísfiskatrolarar	10.669	53.846	43.177
Smáir ísfiskatrolarar	10.669	45.005	34.336
Ísfiskalínuskip	10.669	48.206	37.537
Ídnaðarfiskitrolarar	10.669	23.333	12.664
Nótaskip	10.669	101.638	90.969
Rækjutrolarar	10.669	34.987	24.318
Hekkutrolarar á flakaveiðu	10.669	57.386	46.717
Garnaskip	10.669	41.075	30.406

* Her hava vit brúkt 47 kr/fiskidag og 227 fiskidagar, og árshýru fyri 2003 úr Ársfrágreiðingini hjá FF.

Talva 2: Útgjaldsprosent av ársinntøku

Inngjalds prosent	25 ár	35 ár	45 ár
10%	28%	21%	15%
15%	42%	32%	22%
20%	56%	43%	29%

Spyr Sparikassan

? Hvussu nógv kann eg árliga gjalda inn á eftirlønaruppsparing, ið kann dragast frá míni skattskyldugu inntøku?

! So nógv sum tú vilt! Tó kanst tú einans gjalda kr. 44.100 í 2004 inn á kapitalpen-sjón, har útgjaldið verður skattað við 35 prosen-tum. Á lutapensjón kanst tú inngjalda so nógv, tú vilt, men er inngjaldið meir enn kr. 44.100, skal skattafrádrátturin lutast út á tey næstu 10 árini, og stigvísu útgjöldini verða skattað við vanligu inntøkuskattinum.

? Kann eg seta eftirlønaruppsparingina í virðisbrøv fyri at fáa eitt betri avkast?

! Ja, tú kanst fáa eitt størri avkast við at seta tína eftirlønaruppsparing í virðisbrøv. Til hetta endamál kann Sparikassin stovna tær eina virðisbrævagoymslu til eftirlønarkontuna. Tó átekur tú tær eisini ein størri váða við at seta peningin í virðisbrøv.

Hevur tú spurningar viðvíkjandi eftirlønaruppsparing, virðisbrøvum ella íløgum annars, so send teir til okkara á teldupostadressuna figgjardeildin@sparikassin.fo ella til Postboks 34, FO-100 Tórshavn. Vit skulu royna at svara teimum í næstu grein okkara í FFblaðnum.

 FØROYA SPARIKASSI

Víst sigur Óli Jacobsen ikki ósatt!

Hjalti í Jákupsstovu, stjóri á Fiskirannsóknarstovuni, hevur í Dimmalætting og Sosialinum ein stubba, sum sigur, at “Óli Jacob-sen sigur ósatt”. Hetta er grundað á eina forsiðu-tilvísing (!) á FF-blaðnum, sum sigur, at fiskidaga-skipanin verður mótarb-eidd av leiðandi fiskifrø-ingum. Tað lýsir sera væl “grundigheitina” hjá Hjalta, at hann bert hyggur at forsiðuni uttan at lesa tað, sum stendur í blaðnum um hetta mál.

Eins lættisoppakent er “mótprógvið” hjá Hjalta. Tað er, at teir hava verið tríggar ferðir uttanlands í 2003 og greitt frá um fiskidagaskipanina!

Hetta prógvar nú ikki nakað sum helst. Tað sum er avgerandi, er ikki hvat verður sagt, men hvat verður gjørt. FF-blaðið hevur í 10-tals greinum

undirbygt síni sjónarmið um leiklutin hjá Hjalta & co. Hetta hevur eisini verið prógvað í ársfrá-greiðingum hjá FF í fleiri ár, seinast í henni fyri 2003. Hetta eru sjónar-mið, sum fiskivinnufólk yvirhøvur taka undir við.

Her skal bert verða nevnt, at meðan Hjalti í síni grein skrivar, eins og hann hevur ført fram ótaldar ferðir, um ta “al-samt vaksandi veiðiorku í veiðufлотanum”, so vísa almenn hagtøl hjá ICES, at veiðutrýstið á toski, sum vit endurgóvu so seint sum í seinasta blað, er lækkað við 36% síðan fiski-dagaskipanin varð sett í verk. Hóast hetta hevur tilmælið hjá FRS hvørt ár verið ein skerjing í daga-talinum við 20-30%. Varð hetta fylgt, hevði eingin fiskidagaskipan verið í dag.

Tað er heldur eingin ivi um, at høvdu vinnufeløg-ini ikki havt Jón Kristján-son, hevði staðið illa til við fiskidagaskipanini. Tá høvdu tað bert verið upp-lýsingar frá FRS, m.a. um tað økta veiðutrýstið, sum vóru grundarlag fyri við-gerðini av fiskidøgum fyri hvørt ár, - og úrslitið hevði uttan iva verið hareftir.

Annars sigur manna-gongdin hjá Hjalta nakað um hansara arbeiðslag. Hann svarar ikki beinleið-is fyrispurningum. Í hes-um førinum skal forsiðu-tilsvísing í FF-blaðnum nýtast til at klikkja niður á trúvirðið hjá formanni-num hjá fiskimonnum við yvirskrift í bæði Sociali-num og Dimmalætting, sum um annað av hesum bløðum ikki hevði verið nóg mikið! Formaðurin í FF kennir kortini so mikið

til mátahald, at hann held-ur tað vera nóg mikið at gera sínar viðmerkingar í bert øðrum av hesum bløðum. Men til tað - í hesum máli - relevanta blaðið vendir Hjalti sær ikki.

Tað eru eisini onnur dømi um, hvussu hann roynir at leggja eftir manninum heldur enn

bóltinum. Hann hevur so-leiðis syrgt fyri at útiloka Fiskimannafelagið frá tí bólk, sum ger tilmæli til landsstýrismannin um nýtslu av játtanini til fiskiroyndir. Hetta er so avgjørt uttan nakra sum helst sakliga grundgev-ing. Fyri tað fyrsta er hetta eitt øki, sum beinleiðis hevur við áhugamál fiski-

manna at gera. Fyri tað næsta er tað einki felag, sum hevur nýtt so nógva orku og pening sum júst FF á hesum økinum. Hetta sæst annars eisini aftur í hesum FF-blaðnum.

Fleiri orð skulu ikki brúkast uppá Hjalta í Jákupsstovu!

Nýggj samgonga

Nú hava vit so fingið eina nýggja samgongu og eitt nærum spildurnýtt landsstýri.

Tað kann kanska sigast, at sum umstøðurnar gjørdust, so kundi tað neyvan verða øðrvísi.

Vit fara at ynskja nýggja landsstýrinum tillukku og góða eygnu við arbeiðinum. Sigast kann kanska um hetta landsstýrið, at tað í ein stórri mun enn tað fyrra, er mannað av “pragmatikarum”. T.v.s. fólk, sum lættari kunnu náa fram til praktiskar loysnir enn politiskir og religiøsir fanatikarar. Nýggi lögmaðurin er jú eftirhondini ein royndur politikari. Tað skal ikki dyljast her, at vit hava mett hann at vera nakað veikan í andstöðu. Men hann hevur so ikki brotið brýr, og alt er sum bendir á, at nýggja landsstýrið er eitt “team” ið hevur ein góðan kemi, og sum kann ella - rættari **skal** - loysa sínar ósemjur innanhýsis.

Sum lögmaður, sum nú eisini hevur ábyrgd av lögmlaráðnum, hevur Jóannes ein gyltan møguleika at rætta uppá tey opinlýsu brek, sum eru í poltisku/umsitingarligu skipanini.

Breiddin eigur eisini at umfata fakfeløg. Vit vilja tó vísa á, at tað hevur týdning, at henda “breiða semjan” sum er gjørd, ikki bert umfatar samstarv millum eina breidd av politiskum flokkum, men eisini aðrar partar av samfelagnum, sum t.d. fakfeløg.

Allar royndir vísa, at eitt og hvørt landsstýri kann fáa nyttu burtur úr samstarvi við vinnufeløg. Tað besta dømið um hetta er

marknaðarbúskapurin í fiskiídnaðinum, sum vit finga seinast í 80-unum, har Fiskimannafelagið hevði ein virknan leiklut.

Royndir vísa eisini, at verður førdur ein “vi alene vide politikur”, so verður kollsigt fyrr ella seinni, og úrslitini verða eisini hareftir. Í undanfarnu samgongu var **ein** landsstýrismaður, sum hevði somu sjónarmið sum vit, og tað er Bjarni Djurholm. Tað er gleðiligt, at hann kemur at halda fram í landsstýrinum, og at hann helst eisini er styrktur í flokki-num.

Samgonguskjalið

Vit endurgeva tann partin av samgonguskjalinum, sum kann sigast at hava størsta áhugan fyri fiski- og verkafólk. Tað skal sigast, at nógv av tí er ikki nakað serliga ítøkiligt. Men tað er júst á hesum økjum, at t.d. fakfeløg og áhugabólkar kunnu gera síni sjónarmið galdandi.

Undir arbeiðsmarknaðarmálum verður t.d. sagt, at nevndin sum er sett at koma við uppskoti um loysn av arbeiðsósemjum, skal halda fram. Her verður einki sagt um ALS nevndina, sum var komin rættiliga langt í síni endurskoðan av hesi lógini. Men tað man vera av ósketni, at hon ikki er nevnd. Tað er nevniliga av týdningi fyri stöðuna hjá fiskimonnum í ALS, at henda nevndin heldur fram.

Samhaldsfasti trífaldast

Nevnast kann, at í sambandi við arbeiðsmarknaðarmál er eisini ásett, at inngjaldið til “samhaldsfasta” skal trífaldast. Í

lætuni er tað 0,5% frá hvørjum av pørtunum. Í 2005 og í 2006 skulu ¼% koma afturat og í 2007 kemur ½% afturat, so samlaða inngjaldið kemur uppá 1,5% hjá lønmóttakarum og tað sama frá arbeiðsgevarum. Hetta skuldi merkt, at útgjaldið frá samhaldsfasta kann fara úr 6-700 kr. um mánaðin upp á umleið kr. 2.000. Hetta er ein fittur bati. Ikki minst hjá hjúnum, har bæði fáa.

Tað áhugaverda er, at semjan um skattalættan er tengd at semju um eftirlønarskipan annars.

Tískil kann kanska roknaast við eini loysn á eftirlønarmálinum, sum hevur spøkt politiskt í nógv ár.

Á fiskivinnuøkinum verður ikki sagt nakað serliga ítøkiligt, men har rokna vit við at vit og skil ræður. Viðvíkjandi rækjuvinnuni skal setast nevnd, mannað av myndugleikum, skipum og manningum at gera uppskot til loysn. (Hetta er kanska ein løtt loysn, sum sigur nakað um, hvussu trupult málið er... HETTA ER ÓGREITT) Men FF vil fegið vera í einum slíkum arbeiði.

Lítið sagt um størstu trupulleikarnar

Tað sum so avgjørt hevur riggað ringast í farnu samgongu, er almenna umsitingin við tilhoyrandi rættartrygd. Hvussu illa tað stendur til her, vita lesarar FF-blaðsins.

Tað verður sera lítið sagt um hetta mál. Mest kollveltandi broytingin er, at ein ella tveir aðalstjórar missa høvdið. Tað kann vera bæði rætt og skeivt, men trupulleikarnir eru nógv meira djúptganganði enn hetta. Tað, sum er størsta uppgávan her, er at fara frá eini umsiting við ongari skipaðari manngongd og ongari yvirskipaðari leiðslu, til at verða ein skipað umsiting sum fylgir teimum manngongdum, ið hoyra heima í einum rættarsamfelag. Men at tørvur er á hesum, sæst ikki serliga greitt í samgonguskjalinum.

Tað eru trý orð nýtt uppá rættartrygd: “Rættartrygd-

in skal styrkjast”. Hetta er milt sagt ikki nakað serliga ítøkiligt. Her er, um nakað, tørvur á ítøkiligum stigum. Tí tað er eingin ivi um, at rættartrygdin í Føroyum hevur ongan tíð verið so vánalig, sum undir undanfarnu samgongu. Vit kunnu bert vóna, at tær kreftir í nýggju samgonguni, sum hava somu umsorgan fyri rættartrygd sum vit, kunnu fáa høvdið fyrri seg. Hendir einki á hesum økinum, so kundi farna samgongan bara hildið fram.

Skattalættin

Tað sum er mest ivasamt í samgonguskjalinum er skattalættin, sum annars hevur skapt eina ávísa misnøgd. Hugsjónin aftanfyrri skattalættan er, at lægri skattur skal í sær sjálvum økja virksemd og inntøkurnar, og at lættin skal koma aftur í landskassan á hendan hátt. Tað kann vera nakað um hetta. Serliga í uppgangstíðum, sum tær vit hava upplivað seinastu árin. Men onkra staðni liggur markað. Annars kundi skattaprosentið jú farið niður á 1.

Eitt er heilt vist, at í fyrsta umfari fara inntøkurnar hjá landskassanum niður, meðan inntøkurnar eru ivasamar. Og at hava lægri inntøkur samstundis sum 100 mál skulu loysast í samfelagnum kann koma at virka mótstríðandi. Her skal í veruleikanum ein sterk trúgv til.

Tað kundi her verið stuttligt at sagt frá søguni um tann hittinorðaða danska bispin Olesen. Hann var einaferð inni hjá einum sóknarbarni til kaffi og konan í húsinum sigur: “Nu håber og tror jeg, at kaffen er stærk nok”. Bispurin svaraði aftur: “Her hjælper hverken håb eller tro. Her hjælper kun bønner.” Og “bønner” hevur jú ein dupltan týdning í hesi søguni. Nakað tað sama kann sigast her. Tað er tann meira ítøkiliga týdningin av “bønner”, sum brúk er fyri her.

Vit fara at fylgja gongdini undir hesum landsstýrinum eins og vit hava gjørt undir tí undanfarna.

Alment fór Verkamannafylkingin í søguna í 1998. Men partur av hennara er “risin upp aftur” í Javnaðarflokkinum. T.h. Kristian Magnussen, sum nú er formaður í tingbólkinum hjá Javnaðarflokkinum, og t.v. Hans Pauli Strøm, sum gjørdist landsstýrismaður hjá sama flokki. Helst fara vit at hoyra meira frá teimum báðum!

Johan Dahl góða byrjan

Johan Dahl og Óli Jacobsen geva hvørjum øðrum hondina uppá samstarv.

Tað er óneyðugt at siga, at Føroya Fiskimannafelag altíð hevur áhuga fyri best møguligum sambandi við teir landsstýrismenn, sum felagið varar av. Her er fyrst og fremst talan um landsstýrismannin í fiskivinnumálum.

Men hvussu hesi viðurskifti eru valdast sjálvsagt fyrst og fremst landsstýrismannin sjálvan, og hetta kann vera sera ymiskt. Meðan Óli Jacobsen hevur verið formaður í FF, hevur verið ein fjøld av landsstýrismonnum á økinum, og Johan Dahl er vist tann 13. í røðini. Veruliga er hann tann 15., tí tveir av undanmonnum hava sitið tvær ferðir.

Tá nýggja samgongan varð skipað, skrivaði FF til teir nýggju landsstýrismenninar, sum felagið hevur viðurskifti við. Greitt varð frá teimum málum, sum liggur felagnum á hjarta, og felagið boðaði frá sínum vilja til samstarv.

Johan Dahl gjørdi vart við seg í stundini, hann fekk brævið, og fríggjamorgun var Óli Jacobsen boðin út í Fiskimálaráðið og fekk fyrsta prátið við landsstýrismannin.

Her varð avtalað, at teir báðir skulu hava eitt tætt samband, so loysn kann fáast á teimum málum, sum eru á teirra felags arbeiðsøki.

Sigast kann, at hetta var ein góð byrjan, sum lovar gott fyri framtíðina!

Tøkk

Vit takka tykkum øllum, sum gleddu okkum á okkara diamantsbrúdleypsdegin tann 22. desember, og sum gjørdi okkum dagin so minniligan.

Anna og John Lassen, Klaksvík.

Ættarsøga av Dunganum í Syðrugøtu - 2. partur

Absalon ommubeiggi

Naena Danielsen heldur áfram við ættarsøguni av Dunganum í Syðrugøtu

Tann mest litríki av ommubeiggjunum var nokk Absalon. Kona hansara, Inga, var dóttir Dánjal Petur bónda av Toftum. Sostatt var hon fastir mamma. Absalon byrjaði at handla í Syðrugøtu. Har høvdu tey eisini eitt vakurt heim – ein stór lon eftir tátíðar meti. Húsini stóðu skamt frá handlinum. Absalon keypti eisini fisk og bygdi íshús, har menn frá grannabyggunum komu at keypa agn.

Pól við Garð í Lørvík greiddi einaferð frá í útvarpinum, at tá hann var ungur, plagdi hann at fara til Gøtu til gongu um fjallið á hálvari nátt at keypa agn, áðrenn farið varð til útróðrar. Absalon ommubeiggi hevði eina ógvuliga dugnaliga konu, og var hon góður stuðul í hansara virkseminum. Bæði Anna mostir og Inga, kona Mikal Dalbø, pápa-beiggja, vóru í fleiri ár í handlinum hjá Absalon. Tær vóru systkinabørn og kona Absalon var fastir teirra. Tær mundu taka lut í øðrum arbeiði eisini. Tá ið so rann saman millum Onnu mostir og Tummas har Niðri, kom mamma nógv til Gøtu. Hon passaði systir sína upp við teimum flestu børnunum, tey vóru sjei í tali. Soleiðis blivu bæði mamma, Anna mostir og Inga, gøtukonur. Bæði pápi og hinir beiggjarnir hava nokk stundum verið í arbeiði hjá mammubeiggjanum við at flekja og salta fisk. Petur Jakku ommubeiggi var tað, teir kallaðu “uttanbudamaður” hjá beiggja sínum.

Petur Jakku innistongdur Mær er fortalt, at ein dagin teir báðir fingust við okkurt í íshúsinum, fór Absalon fyrst avstað, og í gáloysni hevði hann koyrt sláina fyri hurðina. Tá ið Petur Jakku so skal fara avstað, verður hann varur við, at hann er innistongdur. Har var einki at gera uttan at royna at spreingja hurðina, og tað eydnaðist honum umsiðir. Hetta varð nógv umtal-

Familjan Absalon Jacobsen. Frá vinstri: Absalon, 1871-1944, Inga Malena, 1902-1994, Dánjal Pauli, 1904-1936, Inga, 1864-1950.

að sum eitt manndómsbragd.

Betri móguleikar á Skála Virksemin hjá Absaloni gekk væl í Gøtu, og segðist hann at vera væl fyri, tá tey fluttu inn á Skála. Her sá hann størri framtíðarmóguleikar við teirri náttúruhavni, sum Skáalfjørðurin var.

So langt eg kann minnast, var nógv samband við familjuna á Skála. Berlin pápabeiggi flutti inn á Skála við familjuni. Emil pápabeiggi búði eisini har eitt skifti, áðrenn hann giftist og búsettist í Klaksvík. Pápi og Mikal pápabeiggi arbeiddu til tíðir á Skála um vetrarnar. Tey komu heim aftur leygarkvöldini. Mamma og Inga seymaðu oljuklæðir til handilin á Skála. Seymað varð úr stóti, haldi eg. Oljuklæðini vórðu so ferniserað fleiri ferðir, so tey gjørdust vatntøtt.

Absalon og Inga fingur tvey børn, Dánjal Pauli, uppkallaður eftir báðum abbanum, og Inga Malena, uppkallað eftir báð-

um ommunum. Inga Malena giftist við Einari Djurhuus, lækna. Tey vóru læknafólk í Heiðunum í 38 ár, høgt virð av øllum. Eftir lokið starv fluttu tey í egin hús, sum tey høvdu bygt í Heiðunum. Tey fingur tvey børn, sum bæði settu búgv í Havn. Nanna er gift við Eyðuni Sørensen og Absalon er

giftur við Ásvør. Dánjal Pauli hevði góð evni at føra virkið víðari. Men hann gjørdist tíðliga sjúkur og var bara 31 ár, tá hann doyði í 1936.

Ringar tíðir Einaferð, ommubeiggi var á vitjan í Gøtu, frætti hann, at tvey av skipunum vóru inni í Íslandi í

senn og klareraðu. Hann gekk og dreiv upp um gólvíð, illa nøgdur. Hann helt, at tað mátti verið nokk, at annað skipið fór inn. Tað kundi tikið útgerð út til hitt skipið, so tað bert varð goldið fyri eitt skip! Hetta sigur okkum nakað um, hvussu trongar tíðirnar vóru í 30-unum.

Nú var Absalon ommubeiggi farin at eldast og hann var eisini heilsuveikur. So tá sonurin, sum skuldi taka við, var deyður, og tíðirnar vóru so ringar, at mong reiðaravirki máttu gevast, hevði hann ikki orku at kempa meira. Hann gavst tó ikki heilt og var stjóri á “Kongshavn Skibsværft” heilt til 1940. Skálafólk hava sagt mær, at Absalon útvegaði fleiri av arbeiðsmönnum sínum við familjum innivist. Hesi máttu øll út, tá ið nýggir eigarar komu til Skála, og tað kom illa við hjá nógvum.

Kom inn í skipasmiðjuna Í bókini “Tolin trívst”, 60 ára minningarrit hjá Skála Arbeiðsmannafelag, hevur Oluf Djurhuus, Innan Glyvur, sera áhugaverda

samrøðu við Ingu Malenu, dóttir Absalon, sum tá var 85 ára gomul. Hon sigur, at hon heldur, at pápin keypti ein triðing av skipasmiðjuni á Skála í 1924. Hon æt tá “Kongshavn Skibsværft” og tók hann við sum stjóri um somu tíð. Hetta var ein lítil træbeding, sum Jens í Dali og Søren Müller høvdu latið bygt í 1904.

Fór undir reiðaravirksemi Absalon fór undir reiðaravirksemi og bygdi hús, sum enn í dag kallast Stórhús til hetta virksemin, og hann hevði eisini handil har. Ommubeiggi hevði nokk góðan byrð hesi fyrstu árin á Skála, tá ið vit hugsa um, at hann skjótt átti fleiri skip. Tað størsta av teimum var “Tvey systkin”. Tað hevði triggjar mastrar. Har var pápi við, so langt eg kann minnast. Skipari var Jóan Magnus har Niðri í Syðrugøtu, og teir fiskaðu eisini væl.

Eg haldi at Absalon mest sum alla tíðina hevði skiparar úr Gøtu. Umframt “Tvey systkin” vóru tey: “Only Sister”, “Irex”, “Vilhelmina” og “Columbus”. Skrivstovumaður og bókhaldari var – alt tað eg kann minnast – Jóhannes

Sum greitt frá í greinini hevði Absalon íshús í Syðrugøtu. Hann hevði veruliga tvey. Her sæst annað av teimum, har hann eisini hevði lýsipott.

Framhald á næstu síðu

At taka úr blaðnum

Síðurnar 9, 10, 15 og 16 kunnu takast úr blaðnum

Stórhús hjá Absaloni seinast í 1920-unum. Fiskur varð breiddur á fiskastykkinum um morgunin, men seinnapartin júst hendan dagin kom stormur högt við øskuroki úr Íslandi, so roynast mátti at fáa fiskin saman aftur sum skjótast. Fiskur varð eisini breiddur á tekjuni á Stórhúsi. Stórhús varð bygt í 1924, og var handil í sunnara enda í kjallaranum, og saltfiskagoymsla var í norðara enda. Á miðhæddini var klippfiskagoymsla í norðara enda og skrivstova í syðra. Á loftinum var seglgoymsla og seglverkstaður.

Absalon Jacobsen var ein av teimum stóru vinnulívsmonnunum undan 2. heimsbardaga. Hann var soleiðis ein av monnunum aftanfyrir skipasmiðjuna á Skála. Í dag er langabbasonurin, Dánjal Pauli, stjóri.

Thomsen við Gil í Norðragøtu. Eg havi einaferð sæð eina kontrabók frá teirri tíðini. Alt var skrivað við hond og skriftin var ógvuliga vøkur. Mær er sagt, at Thomsen, sum hann bert varð nevndur, hevði alt – ella mestsum alt – skriviarbeiðið um hendur. Hann avroknaði skipsmanningarnar, fiskafólkið og skipasmiðjuarbeiðararnar. Hugsast kann eisini, at nógvar vørur vórðu skrivaðar í handlinum. Hetta skuldi av aftur avrokninginum. Hartil komu vørur, sum vóru innhandlaðar. M.a. keyptu teir sild.

Gott umdømi
Oluf Djurhuus veit eisini at siga frá eini kvinnu av Ytra Skála, Elsa Poulsen æt hon, ið kom í handilin hjá Absalon, tá ið hann lat upp. Hon varð verandi alla sína tíð, og helt hon áfram hjá teimum nýggju eigarunum. Hon legði ikki frá sær, fyrr enn hon

var farin um tey áttati.

Eisini sigur Oluf seg hava tosað við tveir gamlar menn á Skála, sum vóru í fyrstu nevndini hjá Skála Arbeiðarafelag, sum varð stovnað í 1927. Hesir søgdu hvør í sínum lag, at teir høvdu alt gott at bera Absaloni. Hann var ein góður arbeiðsgevari og teir harmaðust hansara vanlagnu. Teir vóru eisini á einum máli um, at hevði hann ikki mist sonin, so hevði hetta reiðaravirkið verið eitt av teimum størstu í landinum, tí fortreytirnar broyttust so nógv hjá tílíkum fyrirkum undir seinna heimsbardaga.

Setti sær fyrri at fáa kirkju
Absalon ommubeiggi setti sær fyrri, saman við øðrum, at fáa kirkju bygda á Skála. Har gjørdur Dánjal Pauli og Mia eitt stórt arbeiði. Hetta hjartamál sá Dánjal Pauli ikki fullført. Kirkjan varð vist vígd og

fullførd í 1940. Mia hevði tá broderað ógvuliga vakran altardúk við venetianskum broderí til kirkjuna.

Langabbasonurin gjørdist stjóri á Skála Dánjal Pauli og Mia áttu tvær døtur. Anna, sum giftist við Poul Mohr og Inga, ið giftist við Jákup Haraldsen, fyrrverandi landsapotekara. Gunnar, sonur Onnu, er nú stjóri á Skála Skipasmiðju. Hetta eru skálafólk, eg havi tosað við, glað um. Eisini vit í gøtuættini fegnast um, at langabbasonurin er kominn at stjórna hesi fyrirkum, sum langabbi hansara sá so stóran móguleika í.

Tá Absalon og Inga fóru av Skála, fluttu tey yvir í Heiðarnar til dótttrina og búðu sínar seinastu dagar har.

Mia seldi húsini á Skála, tá hon giftist upp aftur við Jógvani Husgaard úr Syðrugøtu. Tey gjørdust bestýrarahjún á Royndar-

støðini í Hoyvík, og komu tey at búgva har og Mia náddi ein heilt høgan aldur. Tey bæði fingi tveir synir, Dánjal og Per.

Í mínum eygum var Absalon ommubeiggi ein ógvuliga stásiligur maður at síggja. Hann gekk við

“stokki”, sum var “in” tá í tíðini hjá tí berta slagnum. Hann hevði gullittar brillur, gull-ur í ketu, sum var fest í knapphol í vestinum og gekk niður í vestalumman. Hann var væl klæddur og bar seg óføra væl.

Eg minnst hann koma av og á til Gøtu at vitja systkini og hann hevði altíð okkurt spennandi slíkk við til okkum.

Vissuliga er hann ein partur av okkara vinnu- og skipasøgu.

Her hevði Absalon handil í Syðrugøtu. Seinni varð handilin yvirtikin av Jóan Elias Gregersen. Jacobina Heinesen, f. 1911, úr Norðragøtu, minnst væl handilin hjá Absalon. Hon sigur, at hóast handil var í Norðragøtu, fóru norðragøtufólk ofta til handils hjá Absalon. Hann hevði nevniliga størri úrval av vørum enn í Norðragøtu. M.a. seldi hann leikutoy, og her minnst Jacobina, at pápi hennara, Jóan David, einaferð kom fram á eina dukku, sum skuldi "sova", tá hon lá niðri og "hyggja", tá hon varð tikin upp. Men hesi dukku var okkurt galið við, tí eyguni vóru afturlatin alla tíðina. Absalon bjóðaði Jóan David dukkuna fyri 2 kr., hóast hon hevði kostað honum nógv meira. Jóan David smekkaði til. Hann var tiltikin hegnigur, so tað var lítið fyrri hann at gera dukkuna í lagi. Og tann, sum gjørdi kvettið, var Jacobina!

Columbus var eitt av skipunum hjá Absaloni. Hann keypti hana úr Havn um heystið 1925. Hon varð tikin upp á beding til umvælingar og stóð har til um várið 1926. Hon fekk teir flestu deksbjálkarnar nýggjar, nýtt dekk, nýggjar mastrar, nýtt sprýt, motor og stýrhús. Myndin er tikin um summarið 1926, tá hon var afturkomin av fyrsta túrinum. Her er hon merkt TN29. Seinni varð hon merkt FD593.

Hetta var bedingin, har Absalon var stjóri. Th. sæst barkhúsið. Her stóð ein stórir koparpottur, har barkløgur varð kókaður til at barka segl í. Eisini sæst træbrúgvín og vognurin. Longst til vinstru timburhúsið kallað. Hetta var arbeidsskúrir. Hesin fór av vindi í 1931 í sama veðrinum sum "Ondina" sakk á Havnarvág.

Økið við kirkjuna í Kalundborg er alt sum tað er eitt fornminnissavn. Í hesum húsum frá 1600 talinum, eitt hanagleiv frá ráðhúsinum, sum eisini er fleiri hundrað ára gamalt, býr borgmeistarin.

Ímyndin av Kalundborg er gamla 5 tornaða kirkjan. Gøtan er Adelgade. Hon hevur eisini verið nærum óbroytt í fleiri hundrað ár.

Vitjan í Kalundborg: Matrósurin, sum gjørdist borgmeistari

Tað er eingin ivi um, at tann sum skrivur hesar reglur, roknar seg at vera gøtumann, ella enn neyv-ari, norðragøtumann.

Men samstundis eri eg føddur í Kalundborg, vestantil á Sælandi og havi búð har fyrstu tvey árin av lívinum. Eg eri komin hagar javnan øll hesi árin at vitja kenningar frá teirri tíðini. Hetta gevir eitt tilknýti til Kalundborg, sum framvegis hevur týðning, og sum dregur, tá komið verður har um leiðir.

Eg var so aftur í Kalundborg seinast í januar, og tá varð stokkið inn á gólvíð hjá Tommy Dinesen, sum gjørdist borgmeistari í Kalundborg aftaná seinasta kommunuval.

Tað, sum kann gera hesi tíðindi eitt sindur áhuga-verd fyri lesarar FF-blaðsins er, at Tommy Dinesen upprunaliga er sjómaður, og hann hevur eisini siglt saman við føroyingum, sum allir danskir sjómenn hava gjørt. Hann er føddur í Fredericia í 1939, men flutti sum smádrongur til Korsør, og fór hann sum ungur at sigla við farmaskipum. Seinni flutti hann til Kalundborg, har hann fór at sigla við ferjum millum Kalundborg og Jylland.

Hann gjørdist í fakligur álitismaður og er tiskil sum nógvir politikkarar á vinstravonginum byrjaður sum fakfelagsmaður.

Men hann hevur eisini havt politiskt tev. Fyrst varð hann valdur inn í amtsráðið í Vestursælandi í 1974 og í 1981 varð hann

valdur til fólkatingslim fyri SF, Sosialistiska Fólka-flokkinn. Hann var m.a. framsøgumaður hjá flokki-num í sjómanna- og sjó-vinnumálum. Hann hevði gott samband við fakfelags-rørsluna, og hann skipaði í hvussu er einaferð fyri norðurlandskum fakfelags-fundi um sjómannamál. Sum fólkatingsmaður fær hann bestu ummæli m.a. frá fyrrverandi fólkatings-manninum Erlingi Olsen, sum sigur at hann var "helstøbt".

Tommy gjørdi tað ómøguliga Til valið í 1998 stillaði hann ikki upp aftur. Ístað-in stillaði hann upp til bý-ráðsvalið í Kalundborg sum borgmeistaraevni. Hetta kundi illa takast í álvara. Tí í Kalundborg er tað fyrst Venstre og síðani Javnaðarflokkurin, sum hava havt einarætt til borg-meistarastarvið í eitt mannaminni. Annars er SF so lítil flokkur, at tað skulu heilt serligar um-støður til at gera ein SF-

ara til borgmeistara.

SF gjørdi eitt gott val í 1998, men kom kortini í andstøðu; men væl hevur Tommy Dinesen dugað at arbeið, tí til valið í 2002 gjørdist SF størsti flokkur í Kalundborg. Kanska eitt sindur hjálptur av, at borg-meistarin, sum varð valdur í 1998, mátti leggja frá sær vegna sjúku og tann sum tók við, fekk eisini forfall. Kortini var hetta eitt politiskt bragd og úr-slitið gjørdist eisini, at nú er Tommy Dinesen borg-

meistari. Sum kunnugt er sjómaður sjáldan ráðaleys-ur, heldur ikki í politikki. Tað sigst, at Tommy hevur klárað hetta arbeiðið væl. Hann samstarvar við Javn-aðarflokkinn og ikki minst við Venstre, sum má sigast at liggja langt frá SF. Hetta er eitt gott dømi um samstarv, soleiðis sum tað eigur at vera. Her kann verða nevnt, at tað eru bert trýggjar kommunur í Danmark, sum hava ein SF borgmeistara. Umframt Kalundborg eru tað Vejle

og Nakskov.

Annars býr Tommy Dinesen í Præstegade í einum húsum frá 17. öld mitt í hugnaliga gamla bý-arpartinum og beint við gomlu 5-tornaðu kirkjuna, sum er ímyndin av Kalund-borg.

Sjálvur havi eg búð hinu-megin kirkjuna, í Adel-gade, so á ein hátt kann næstan sigast, at vit hava verið grannar, hóast vit ikki hava búð her í senn.

Tommy Dinesen er sera fryntligur at tosa við, og hóast hann hevur nógv um at vera - ikki minst hendan dag, tekur hann ta tíð, sum skal til fyri at práta um leyst og fast og at greiða frá "sínur" býi.

Býur sum Havnin Kalundborg er ein býur, sum er heldur størri enn Havnin. Fólkatalið er júst komið uppá 20.000, með-an tað í Havn er uml. 18.500, so her ber væl til at sammeta tøl. Býráðið hevur 19 limir. SF hevur 6 limir, Javnaðarflokkurin 5, Venstre 5, Konservativu 2 og ein lokalur listi hevur ein lim.

Fíggjarætlanin var í 2003 672 mill, meðan hon er 438 mill. í Havn. Men hetta tal kann neyvan beinleiðis sammetast við eina føroyska kommunu, tí uppgávnar kunnu vera ymiskar.

Tó eru onnur tøl, sum eru hóskandi at sammeta við Havnina.

So nógv røktarpláss Eitt ert talið á barnaans-ingarplássum. Tey eru í Kalundborg 1.133, herav

Framhald á næstu síðu

Óli Jacobsen og Tommy Dinesen. Tann fyrri er føddur í Kalundborg. Tann seinni er nú borgmeistari í býnum. Aftanfyrri eru myndir av gomlum borgmeistarum. Tann niðasta er av J Hagemann Petersen, sum var borgmeistari í nógv ár. Hann er deyður men hevur annars tað samband við Føroyar, at dóttir hansara Kirsten gekk á læraraskúla í Holbæk saman við Páll Vang, sum var borgmeistari á Tvøroyri, og gjørdust bæði pørini vinir.

Framhald av undanfarnu síðu

eru 286 dagrøktarpláss. Men hvat enn kann sigast um Havnar Kommununa, so eru tey her 1.708, íroknað 270 frítíðarskúlapláss. Men hetta kann eisini siga nakað um, at danskar familjur hava færri børn enn tær føroysku. Hetta sæst veruliga aftur í barnatalinum í fólkskúlanum. Meðan tað eru einir 2.500 næmingar í fólkskúla í Kalundborg, eru teir um 3.000 í Havn.

Teir halda ikki, at útlitini fyri fleiri børnum eru bjørt. Fram til 2007 rokna teir við, at talið á upp til 5 ára gomlum børnum fer at minka við 8%. Samstundis vænta teir, at talið á 65 ára gomlum og eldri fer at økjast við 7%. Tískil verður roknað við einum samlaðum vøkstri í fólkatalinum uppá 2%.

Røktarheimsplássini í Kalundborg eru tilsamans 240 og ætlanin er at byggja eini 55 afturat og er tørvurin nærum nöktaður. Men her er Havnin eftirbátur, tí her eru bert 161 pláss á ymskum røktarstovnum. So tað er ikki so lægið, um bíðilistarnir eru langir. Hetta sigur eisini nakað um ta stóru uppgávu, tað má vera, at fáa nöktað tørvin á hesum øki.

Samlaðu lønarútreiðslurnar hjá Kalundborg kommunu eru 475 mill, av hesum fara 41% til almannamál. Talið av starvsfólki er 1607. Mett verður, at tey í Havn eru 8-900.

Sum dømi um kostnaðin í býnum kann nevast, at eitt dagrøktarpláss kostar kr. 2.300 um mánaðin, vøggustova kr. 2.800 og barnagarður kr. 1.600. Kravt verður fyri 11 mánaðir. Her eru takstirnir nakað teir somu, sum í Havn.

Nógv arbeiði í býnum

Kalundborg er rættiliga væl fyri hvat arbeiðsloysi viðvíkir. Talið liggur fast undir tí, sum er galdandi fyri alt Danmark og eisini fyri Vestursøland. Her eru fleiri heilt stór arbeiðspláss. M.a. kann nevast, at tann stóra heilivágsfyrirøkan Novo Nordisk, sum man vera heimsins størsti framleiðari av insulin til sukursjúk, hevur stóran part av sínum virkseimi her, og á hesi fyrirtøku arbeiða eini 2.700 fólk. Eisini hevur Statoil oljueinsaverk í Kalundborg. Hetta merkir, at tað

Kalundborg hevur eisini eina fiskivinnuhavn. Men sum nógva staðni er fiskivinnan ikki tað sama sum hon hevur verið.

Her síggja vit Joanita og Jonnar úr Vestmanna saman við teirra børnum. Uttast t.v. tann 90 ára gamla Grace, sum hevur havt samband við føroyingar størsta partin av lívinum.

kemur ein hópur av fólki úr øðrum kommunum hvønn dag higar at arbeiða.

Stórar eindir er loysnin Tann stóra avbjóðingin hjá donskum kommunum er annars tann, at danska stjórnin hevur sett sær fyr, at kommunur skulu

leggja saman, so tær kunnu samskipa tey tilboð, sum verða latin borgarum. Ein kommuna uppá 20.000 verður hildin at vera ov litil til at kunna klára seg einsamøll. Hetta merkir, at Kalundborg má leggja saman við minst tveimum og helst trimum grannakommunum, so samlaða kommunan kem-

ur uppá eini 40.000 fólk. Ætlanin er, at hetta skal henda pr. 1. januar 2006, og tí skal kommunuvalið við árslok 2005 verða fyr ta nýggju, stóru kommununa. Tað eru tó kreftir í Danmark, og tað er helst politiska andstøðan, sum halda, at hetta er ein ov stutt freist. Fyribils heldur stjórnin fast uppá sítt,

men tað kann væl henda, at hon noyðist at slaka.

Verður samanlegging, kann sjómaðurin Tommy Dinesen fáa truplleikar við at verða sitandi í sessinum. Tær kommunur, ið møguliga verður lagt saman við, eru landbúnaðarkommunur. Her stendur flokkurin Venstre altíð sterkur, og hetta fer uttan

iva at merkjast á einum felags býráðsvali. Men Tommy Dinesen hevur fyrr tikið hinar á bóli, og ráðaleysur er hann neyván.

Føroyingar í Kalundborg

Í Kalundborg búgva ikki nógvir føroyingar, men sigast kann tó, at býurin hevur havt eitt serligt tilknýti til Føroyar. Her er nevnliga ein blindastovnur, og tað eru ikki heilt fáir blindir føroyingar, sum hava verið her í styttri ella longri tíð, har teir hava lært m.a. blindaskrift.

Her var í nógv ár Kysthospitalet við eini serligari deild fyri børn við mjadnafeili, higar nógv føroysk børn vórðu send. Hetta hevur ikki verið stuttligt hjá teimum. Tey vóru her í eini tvey ár, og máttu liggja í seingini, stóran part av tíðini. Tey fingi skúlagongd, men gloymdu tað føroyska. Tá var tað ikki so lætt at ferðast sum nú, so tað var neyván meira enn ta einu ferð árliga, at foreldrini komu á vitjan.

Tað vóru eini donsk hjún, sum kendu tað sum eitt kall at taka sær av hesum føroysku børnunum, og hava tey verið umrødd fyrr her í blaðnum. Tey vóru Richard og Grace Eierdal. Richard doyði fyri nøkrum árum síðani, men Grace livir enn. Hon er 90 ára gomul, men er enn so bragdlig, at tá hon fer í býin, er tað á súklu! Slík fólk hava uppi-borið eina viðurkenning. Hon var eisini eitt av endamálanum við vitjanini í Kalundborg.

Tað var eisini farið inn á gólvið hjá eini føroyskari familju. Tað eru Jonnar og Joanita Jacobsen og teirra fyra børn. Tey eru úr Vestmanna og fluttu niður fyri nøkrum árum síðani og eiga nú hús í Kalundborg. Jonnar er fyistøðumaður í teirri lítlu Hvítusunnusamkonuni í býnum, og eru tey bæði sera væl lýdd her. Jonnar er annars sálarsjúkrarrøktari og arbeiðir runt alt Sæland. Hendan dagin, eg var inni á gólvinum, skuldi hann til arbeiðis á eini deild á einum sinnissjúkrahúsi, har nakrir av teimum vandamiklastu brotsmonnunum sita. Her ræður um at hava nervar av stáli, men tað tykist Jonnar eisini at hava.

Alt í alt kunnu vit fegnast um, at føroyingar uttanlands eru góð umboð fyri okkum heima.

Ráðstevna um slógv og innvøllir

Í døggunum 28. og 29. januar 2004 varð hildin ein ráðstevna í Trondheim í Noregi undir heitinum *“Marine biprodukter - fremtidens fikerinæring!”* Fyriskiparin var stovnurin Rubin, sum er ein gransk- ingarstovnur, sum norska fiskivinnan stendur fyri. Her verða nógv øki granskað, til dømis verður kannað, um ikki meira kann fáast burtúr slógvi og innvøli av fiski, sum í dag antin verður blakað út aftur ella verður selt fyri biligan prís, eitt nú til fiskamjòlsframleiðslu. Her kann verða nevnt, at tann sum hevur hug til at vita meira um Rubin ella ráðstevnuna, kann vitja heimasíðuna: www.rubin.no

Tvær slíkar ráðstevnur hava verið undan hesari. Seinasta var fyri trimum árum síðani. Tá vóru vit eisini við og høvdu frásøgn frá henni í FF-blaðnum. Vit fara í komandi bløðum at greiða nærri frá ráðstevnuni.

Áhugin fyri evninum er sera stórur. Hetta sæst ikki minst á luttakaratalinum, sum á øllum stevnunum hevur verið omanfyri 200 - úr øllum møguligum vinnugreinum í Noregi. Føroyingar hava eisini áhuga í hesum. Tað vóru níggju luttakarar úr Føroyum, umframt tveir føroyingar, sum búgva í Noregi. Tað sigur nakað um, at føroyingar eisini eiga sín leiklut á hesum øki í Noregi, sum vit annars fyrr hava greitt frá. Luttakarar vóru eisini úr Íslandi og Danmark.

Nógv varð gjørt burtúr ráðstevnuni. Tað vóru ikki færri enn 26 fyrilestar, og spentu hesir innihaldsliga sera víða. Heilt frá fiskinum í sjó-

num, virking á landi, ES-reglur á økinum og til fíggingarmøguleikar. Greitt varð eisini frá kanninum í Japan, sum vísa, hvussu úrdráttir úr fiski kunnu bæði vera lekidómur og - hvat ið er eins týðningarmikið - kunnu fyrbyggja sjúkum. So at nýða børn at taka lýsi er ikki til fánýtis.

140.000 tons koma ikki til sættis Grundarlagið fyri viðgerðini av evninum var, at í Noregi vóru í 2002 veidd 3 mill tons av fiski. Av hesum er 540.000 t. slógv og innvøllir ella “biprodukter”, sum teir kalla tað. Av hesum verða 400.000 t. nýtt til okkurt endamál. Hetta merkir, at tað eru heili 140.000 t., sum ikki koma til sættis.

Tað ræður tí um, at fáa størri nyttu burtúr úr teimum 140.000 t., enn tað fæst í verandi stöðu.

Her kann verða skoytt uppí, at tað er serliga innan botnfiskaveiðu í Noregi, at so nógv slógv ikki kemur til høldar. Orsøkin til hetta er fyrst og fremst, at høvuðsreglan í Noregi er, at fiskurin verður avreiddur avhøvdaður. Hetta merkir, at høvdini sum oftast fara beint á sjógv, tá reinsað verður.

Í Noregi verður sagt, at tað sum ítøkiliga er hent á hesum øki seinastu tíðina er:

- Tað er gjørd ein linja fyri reinsing av fiski, sum skal gera tað lættari at handfara og virka slógvið á ein skynsaman hátt. Tað sama er gjørt fyri laks.
- Tað er gjørd ein kryvmaksina fyri feskiskatrolarar, har tað ber til at fáa slógvið út í heilum líki til víðari viðgerð. Men tað er kortini ikki fyrr enn í februar, at tann fyrsta Baader maskinan fer umborð á ein ísfiskatrolara, so enn vita menn ikki, um tað fer at bera til at fáa meira burtúr innvølunum.

Sigurjon Arason úr Íslandi greiddi frá stöðuni við virðisøking av slógvi og innvølum í øðrum Norðanlondum enn Noregi.

Fiskamagar til Korea Á marknaðarsíðuni eru gjørdar ymsar kanningar av marknaðarmøguleikum og eisini fyri at staðfesta teir serligu eiginleikarnar fyri ymsu vørurnar, sum kunnu fáast burtúr slógvi.

Tað var ein fyrilestur um móguleikarnar í Asia, og her verður serliga hugsað um Korea. Móguleikar eru fyri at selja t.d.:

- Toskarhøvd við parti av uggunum.
- Toskamagar.
- Toskasil.
- Skræðu
- Lippur

Eitt er teori....

Spurningurin er so, hvat er komið burtúr øllum royndunum og kanninum, sum hava verið gjørdar í Noregi á hesum øki. Niðurstøðan hjá føroyingunum á stevnuni var, at tað var ikki so nógv. Serliga lítið ítøkiligt var hent, seinastu trý árin, síðani seinastu ráðstevnuna. Talið av tonsum, sum als ikki kom til sættis, er stórt sæð tað sama í dag sum tá. Tað sama er galdandi fyri prosentpartin, sum ikki kemur til høldar.

Tað vísir seg eisini, at norðmenn framvegis avhøvda toskin umborð og blaka høvdini til havs, hóast júst høvdini eru tað mest nærliggjandi at fáa eina eyka úrtøku burtúr. Tað vóru fleiri, sum undraðu seg um hetta á ráðstevnuni, tí hetta skuldu verið tað, sum var lættast at gera nakað við. Ein orsök kann vera tann konservatisma, sum ofta eyðkennir fiskimenn. Tað kann tí vera søgan um flekiborðini eina ferð enn, tá fiskimenn í fyrsta umfari enntá blakaðu tey fyri borð aftur, tí tað var betri at flekja fiskin niðri á dekkinum!

Men orsøkin sigst eisini at vera umrokningarfaktórin. Hetta merkir, at verða høvdini tikið við til lands, so fæst ikki tað sama burtúr kvotuni. So kanska er norska skipanin yvirhøvur sera tung og at nýhugsan ikki hevur tað helt lætt, so sjálvt ein slík forðing ikki kann fáast av vegnum.

Tá tykist tað at vera nógv lættari hjá íslendingum. Hetta vísir søgan um toskarhøvdini, sum vit hava aðra staðni í blaðnum.

Sagt verður tí í Noregi, at tað framvegis er stórur

Millum føroysku luttakararnar vóru frá vinstru Marita Rasmussen, sum arbeiðir í Fiskimálaráðnum og Rúna Hilduberg í Granskingarráðnum.

Jákup Mørkøre t.v. og Helgi Nolsøe lurta við andakt.

Frá vinstru Hans Andreas Joensen, Dagmar Joensen og Meinhard Jacobsen.

Politistur

Eitt arbeiði við avbjóðingum

Politiið er eitt av stóru arbeiðsplássunum í Føroyum. Her hevur tú møguleikan í fullan mun at brúka tínar fakligu royndir og tínar persónligu eiginleikar í einum sjálvstøðugum arbeiði við nógvum avbjóðingum og møguleikum at mennast.

Høvuðsuppgávan hjá politinum er:

- ! At vera sjónligt og skapa tryggleika og trygd fyri borgaran og samfelagið
- ! At fyrbyggja, at ósemjur, ófriður og kriminalitetur ikemur
- ! At fara eftir, kanna og upplára framdan kriminalitet
- ! At tryggja, at galdandi reglur verða hildnar og fyrbyggja, at vanlukkur henda

Politiið hevur til dømis ein høvuðsleiklut í arbeiðinum at fyrbyggja kriminalitet - ikki minst millum børn og ung.

Grundarlagið fyri politiarbeiðinum er virðing fyri rættartrygðini hjá borgaranum.

Eitt arbeiði allan sólarringin

Arbeiðið hjá politinum verður gjørt í tóttum samstarvi í politistaliðnum millum einstøku politistarnar og politistøðirnar.

Her er eitt gott samhald, og arbeiðið byggir á kunnleika til og nýtslu av førleikanum hjá einstaka politistinum fyri at rækka felags málum.

Sum politistur ert tú altíð ein partur av liðnum - um tú ert til arbeiðis ella um tú hevur frí. Atlitnið til borgaran og samfelagið er alla tíðina í miðdeplinum, og tú veitst ongantíð frammanundan, hvat dagurin ella náttin bjóðar

Løn og útbúgving

Longu frá fyrsta degi sum politistur í royndartíð fært tú eina kappingarføra løn. Harafturat fært tú pensión og ymisk iskoyti fyri tænastu á skiftandi tíðum.

Royndartíðin er umleið 3 ár. Aftaná tað fært tú - um tú ert egnaður til politiarbeiði - fast starv sum politistur.

Menning og karriera

Sum politistur hevur tú góðar møguleikar fyri eini karriera. Politiið hevur eina røð av serskeiðum - og so eru eisini leiðaraskiðini fyri politistar, sum hava hug at arbeiða við leiðslu. Harafturat er stór trygd í starvinum og møguleikar at fáa arbeiði innan ymsar deildir ella aðra staðni í landinum.

Ynskir tú at vera við?

Vit seta eingi formlig krøv um útbúgving ella lívsroyndir fyri at søkja starv hjá politinum. Men vit leggja dent á tínar fyrirreytir at verða ein góður politistur, sum kann loysa uppgávurnar hjá politinum í samsvar við reglur og virðir í samfelagnum og við virðing fyri einstaka persóninum og rættindum hansara.

Vit vilja fegin seta fólk í starv, sum ymisluga umboða føroyingin við atlitni til sosialt og mentunarlígt støði - og vit ynskja eitt hóskandi býti millum kvinnur og menn.

Treytir sum skulu vera loknar, áðrenn tú søkir:

- ! Tú ert fylltur 21 ár
- ! Tú hevur føroyskan/danskan heimarætt
- ! Tú hevur góða heilsu, vanliga hoyrn og vanliga litsjón
- ! Tú hevur koyrikort til persónbil

Meira kunning

Tey, ið ynskja meira at vita, kunnu venda sær til politistøðina á staðnum, ella politistøðina í Tórshavn, at fáa vegleiðing, spurningar svaraðar og kunningartilfar útflýggjað ella sent.

Føroya Landfúti

Politistøðin
Jónas Broncksgøta 17
Postmoga 3018
FO-110 Tórshavn
Tlf. 35 1448 fax. 35 1449
Heimasíða: www.politi.fo

Umsóknir kunnu sendast inn alt árið, og verða upptøkuroyndir eftir tørvi. 3 politistar skulu setast heystið 2004. Umsóknarfreistin til hesa upptøkuroyndina er 15.03.2004

áhugi fyri at fáa meira burturúr á hesum øki. Men her krevjast enn fleri kanningar og prógv fyri, at hetta veruliga er nakað. Til hetta krevst peningur, og er tað nakað, sum norðmenn hava, so er tað pengar. Men tað ber eisini til at kanna seg í hel, so at als einki hendir.

Støðan í Føroyum Slógvíð, sum fer fyri borð aftur, og sum mest verður tosað um í Føroyum, er livur. Royndirnar hjá okkum eru greitt tær, at skulu fiskimenn fáast at taka

livur, má so mikið latast fyri livrina, at fiskimenn kenna, at hetta er nakað, sum loysir seg. Tí at taka livur gevur sum er, munandi eykaarbeiði - ikki bert við sjálvari kryvjingini, men eisini at fáa hana til haldar umborð.

Tað er klárt, at her eigur at verða kannað, hvat ið kann gerast. Ásannast má, at tað kann vera trupult at taka livur, tá nógv er at fáa annars. Men tað kunnu eisini hugsast umstøður, har hetta letur seg gera, og eigur hesin spurningur at verða tikin upp. Tað

kundi verið upplagt, at nýtt part av játtan til fiskiroyndir til hetta endamál. Men so smáttskorið er føroyska samfelagið eisini, at júst á hesum øki eru fiskimenn útilokaðir, hóast FF man vera tað felag sum hevur umboðað størstu nýhugsanina á hesum øki. Ein ítøkiligur møguleiki fyri at fáa innvøl til lands er, at fiskurin verður avreiddur ókrúvur, og at fatur fæst á t.d. livrini undir hagreiðingini á landi.

Kanningar eru gjørdar av hesum í Føroyum, og á

ráðstevnuni í Noregi var eisini ein fyrilestur um júst hetta. Tað er greitt at her eru nógv avmarkingar, og hetta letur seg bert gera, um fiskurin verður avreiddur sera skjótt eftir, at hann er veiddur. Niðurstøðan var eisini tann, at varð hann avreiddur innan 12 tímar, var vanliga eingin trupulleiki. Men alt eftir innihaldi í maganum, kundi eisini hugsast at hetta bar til, um fiskurin varð avreiddur innan 48 tímar.

Í einum av fyrilestrunum varð eisini greitt frá

Bartal Dulavík, útbúgv-in fiskivinnufrøðingur frá universitetinum í Tromsø í 1997.

Arbeiðir sum marknaðarleiðari á Hordafor as, sum framleiðir laksalýsi (17.000 tons) og proteinkonsentrat (30.000 tons) úr laksaensilasju. Arbeiða saman við Salmon proteins á Eiði.

eini linju at seta upp á flakavirkjunum, ið skjótt kundi hagreiða ókrúvdan fisk. Her koma allir innvøllir til sættis.

Men hvat ið kann fáast burturúr, annað enn livur og rogn, er ein meira opin spurningur. Sjálvt um góður prísur kann fáast fyri t.d. fiskamagar, so skulu nógvir magar til. Krevur hetta ov nógv arbeiði, er tað skjótt at tað ikki loysir seg.

Men tað má tó geva nakað at hugsa um, at fyri 100 árum síðani, tóku menn sundmagan, tá teir flaktu fiskin á landi. M.a.

greiddi Eliesar Sørensen frá hesum í FF-blaðnum herfyri. Tað, sum lat seg gera á Kirkju fyrst í hini øldini, letur seg ikki gera í dag. Hetta sigur nakað um, at alt ikki er so einfalt.

Vit eiga sum íslendingar at fara fyrst í holt við tað, sum ber til. Her krevst fyrst og fremst tann hugburður, at alt í fiskinum umboðar eitt ella annað virði, og eigur tað at koma til sættis.

Áki Johansen frá Menningarstovuni.

Turid Mørkøre úr Klakksvík er ein av føroyingunum búsitandi í Noregi, sum var á stevnuni. Hon arbeiðir sum granskari við Akvaforsk, sum er ein tann fremsti granskningarstovnur í heiminum innan aling.

Í torvi norðuri í haga

Tað er neyvan á nøkrum øki, tað kann síggjast so stórir munur á fyrr og nú, sum við hita í húsunum. Í dag er bert at snara einum knøtti og so er heitt í sovæl ovnum sum komfýrum. Naena greiðir her frá einum dømi um, hvat stríð ið skuldi til í gomlum døgum við torvi.

Framhald av síðu 10

Fyrst mátti torvið skerast. Hetta varð gjørt av fiskimonnunum, tá teir vóru heima aftaná suðurlandstúrin.

Í Syðrugøtu var ógvuliga óhøgligt at fáa gott torv. Norði í Boð, miðskeiðis millum Skálabotn og Skipanes høvdu vit eina krógv. Har bleiv skorið so nógv torv, sum krógvinn tók, sjálvt um tað ikki var av besta torvi, tí so nógv torv hevur verið skorið frammanundan. Eina krógv høvdu vit í haganum omanfyri bygdina. Tað var lætt torv, sum flúsaði skjótt út, men var gott afturat tí betra torvinum. Tað góða torvið skóru vit á Lambadali við sunnara landinum á Gøtuvík og Norðuri í Haga, norður frá Skálabotni.

Fyrst er at siga, at tað fyrsta sum varð gjørt, var at skera torvið. Fiskimenn høvdu krav uppá 10 dagar millum túrarnar, so teir kundu greiða m.a. torvskurðin. Hetta plagdi at vera í mai.

Eitt var at skera torvið. Eitt annað var at fáa tað turkað og til hólðar.

At ganga til torvheiðar nar Norðuri í Haga tók tveir tímar. Vit fóru um Gjógvghálsar, Tundradal og Ánadal, og vit gingu so niður nakað norðanfyri Valaknúkar. Hetta vóru strævnir dagar, men var tað nakað okkum børnum dæmði væl, so var tað at

fara í torv. Her høvdu vit eina stóra krógv, sum var full á hvørjum ári. Tað skuldi nógv torv til. Tá var ravmagn ikki komið, og húsini vóru ikki bjálvaði sum nú.

Berast burtur

Torv var neyðugt til alla matgerð, so sum at kóka, steikja og baka, til at hita húsini upp við, klædnask og mangt annað. Áður enn pápi fór til skips, plagdi hann at keypa eitt hált tons av kóli, sum vit brúktu afturat torvinum, tá ið vit bakaðu.

Tá ið torvið var skorið,

skuldi tað berast burtur, t.v.s. tað skuldi spreiddast út, har hógvurin var so turrur sum gjørligt.

Nú gingu nakrir dagar, tað kom ann uppá terran, so fóru vit norður aftur at seta upp. Nú varð ein torva sett uppá kant. So settu vit tvær ella tríggjar torvur tvørturum hana. Á hendan hátt stóðu tær so og tornaðu.

Næsta stig var, at vit fóru at miðskifta. Tað vil siga, at tær turru torvurnar vórðu bornar inn í krónna, og tað var system í, hvussu tær vórðu lagdar. Tær torvur, sum ikki vóru turrar, vórðu settar

Her síggja vit havnamann við torvleypi.

Her verður torv borið burtur. Hetta var konufólka-arbeiði burturav, og var eitt sera ónossligt arbeiði.

upp eftir enda og lagaðar, sum vit kallaðu tað, í smáar eldar.

Tá ið alt torvið var turt, og krógvinn var full, varð hon tyrvd við breiðum álum av flagi, sum varð lagt tvørtur um allan vegin. Nú lá torvið turt og gott, tí torvið undir flagnum varð lagt hægst á miðjuni, so at regnið rann av til báðar síður.

Torvið til hús

Eg haldi, at tað var Gøtu bygdaráð, ið lat veg gera inn frá Skálabotni, so langt norður, sum fólk høvdu torvheiðar. Tað vóru nógv fólk, ið høvdu torvheiðar har norðuri.

At fáa torvið til hús gekk soleiðis til: Grækari, bóndi í Guttastovu, fór hvørt summar inn í Skálabotn við hesti og vogni. Hann var til hús hjá fólki har, meðan hann koyrði torvið, sum nú varð fyllt í sekkir og koyrt til lendingina í Skálabotni. Tá okkara torv var komið so langt, fóru vit við báti av Skipanesi inn í botnin eftir torvinum. Tá tað var komið uppá land á Skipanesi, var eftir at fáa ein lastbil at koyra torvið til hús. So tað var ein stórir lætti, tá tað endiliga var komið í torvhjallin. Tá ið øll, sum høvdu torv har

norðuri, høvdu fingið sítt torv til hús, kom Grækari bóndi aftur til Gøtu.

Í torvi á Lambadali Tá ið vit fóru í torv á Lambadali, tók tað 2 tímar at ganga hvønn vegin. Leiðin gekk út eftir Støðlum. Vit tóku okkum upp á sunnaru síðu á Støðlafjalli og gingu á skák uppeftir, til vit komu upp á dalin. Vit tóku okkum upp um tað skarið, sum er omanfyri har, og so fóru vit oman á Lambadal, ið liggur nakað høgt upp frá sjónum.

Arbeiðið gekk fyri seg á sama hátt, sum eg havi greitt frá, og har høvdu vit eisini eina krógv. Í Lambadali áttu nógvur líkkur og onkur tók sær eina pisu heim við. Vit plagdu at kóka drekkja og fáa okkum at eta, áðrenn vit byrjaðu at arbeiða. So fóru øll at skunda sær, børn og vaksin. Vit fingi egg og skerpikjøt til viðskera, tí ein torvdagur var altíð langur og strævin, og ein mátti orka at halda á, til liðugt var. Tá so torvið var turt og komið í krónna, var eftir at fáa tað til hús.

Torvið varð siglt allan vegin heim. Nú máttu vit bíða til tað kom ein dagur við heilt

Tað lætti nógv um, at Grækari í Guttastovu úr Syðrugøtu við sínum hestavogni kundi flyta torvið Norðuri í Haga inn í Skálabotn, hagani tað varð flutt til hús. Viðhvørt var sonurin Martinus eisini við. Her sæst Grækari við hestavogninum.

Tyrvd torvkrógv. Her varð torvið goymt til tað varð flutt heim á heysti, tá fiskimenninir komu heim aftur.

góðum líkindum, tí torvið skuldi fyrast heim, og tað var vandamikið at fara við torvbáti, um tað ikki var slætt í sjónum. Tað eru nevnliga nógvar frásagnir um torvbátar, sum eru soknir, og menn hava látið lív.

Tað var farið ógvuliga tíðliga avstað um morg-unin við róðrabáti. Tá ið komið er at landi í fjør-ni, er nærmast einki undir-lendi, men ein ógvuliga

brøtt brekka niðanfrá. Eg minnst fyrstu ferð, eg kom við báti út har. Eg helt tað síggja ógvuliga møtimikið út. Vit gingu so upp brekkuna, og eg gleddi meg til at koma niðaná. Men tað var bara eitt lítið petti, so var aftur ein líka brøtt brekka. Har var ikki illgongt, men vallað allan vegin upp. So var farið at tømja krónna, fylla torvið í sekkir og binda væl fyri.

Ein lætti:

Rennistrongur
Nú skuldu sekkirnir berast til rennistrongin, sum var nakað niðanfyri torv-heiðarnar. Tað vil siga, at sekkirnir blivu koyrdir oman ta ovaru brekkuna, har ein maður stóð í erva og krøkti posarnar uppá, og ein stóð í neðra og tók ímóti. Vit kallaðu tað fyri vollar, har rennistrongur-in byrjaði og endaði. Men av tí, at har vóru tvær

brattar brekkur, so vóru tvinnir rennistreingir. Nú máttu posarnir, sum vóru komnir eftir tí ovara renni-stronginum, berast til tann niðara vullan. Her var ikki so langt ímillum. So vórðu sekkirnir koyrdir til tann niðara rennistrongin, sum endaði við tann vullan, sum stóð heilt niðri á bakkanum.

Eg haldi meg minnst, at teir høvdu tveir hoy-sekkir við í bátinum, sum vórðu lagdir á vullan fyri at taka stoytin, tá ið sekk-irnir komu oman við nógvari ferð. Eisini høvdu teir eftirstjóra, fyri at tálma ferðini. Torvsekkir-nir blivu so innskipaðir í bátin, og umráðandi var, at hetta varð gjørt við góðum skili, soleiðis at báturin kundi bera seg so væl sum gjørligt. So var farið til árarnar, og ein strævin dagur var komin at enda, tá vit umsíðir vóru komin heim og alt torvið var komið í torv-hjallin.

Vit spardu ikki uppá torvið og eg minnst ong-antíð, at vit ikki høvdu nokk torv.

Her skal skoytast uppí, at torvskurðurin á Lamba-dali minkaði nóg, tá veg-urin, sum umrøtt fyrr í greinini, varð gjørdur frá Skálabotni og norður til torvheiðarnar.

At torv hevur verið arb-eiðskrevjandi kann fáast eina hugmynd av, tá ein veit, hvussu stór nýtslan av torvi var. Mett verður, at eitt vanligt hús nýtti 200-250 leypar av torvi árliga.

Hjá okkum var tað so-leiðis, at tá torvið var komið til hús, skuldu vit bert út fyri dyr eftir tí. Men nógvar aðra staðni mátti farast langa leið eftir torvi. Og við nevndu nýtslu hevur tað verið í minsta lagi annan hvønn dag, at farast mátti eftir torvi.

Eg haldi, at tað er meira enn gagnligt, at tey ungu í dag kunnu fáa eina hóm-ing av, hvussu nógvi øðr-vísi lívið var í “gomlum døgum” í mun til í dag. Tí verður hetta sett á prent.

Grækaris í Guttastovu átti sín leiklut í torv-skurinum hjá Syðrugøtu-fólki. Vit hava fingið hesa forvitnisligu myndina, sum vísir fyra ættarlið av festarum í Guttastovu. Aftast f.v: Martinus (1906-1974) og Grækaris (1880-1967).

Sitandi: Hans David (1849-1943). Smádrong-urin á myndini er Hald-grím (f. 1932). Haldgrim gjørdist seinni kendur sum Mr. GÍ!

Etur kalvi fugl?

Sum lesarar okkara vita, er Símun Johan Wolles av Eiði ein gløggur eygleiðari og ein framúr frásøgumaður. Ættaður av Trøllanesi hevur hann eisini livað nær náttúruni, og greiðir hann her frá sínum eygleiðingum av fugli. M.a. kann Símun Johan av egnum royndum svara spurninginum, um kalvi etur fugl.

Her eru Símun Johan, sitandi, og beiggi hans-ara Rosenmeyer við stongini norðuri á Trøllanes.

Eitt summar, eg var norðuri á Trøllanesi og sat úti í Rókini og fleygaði lunda, sá eg ein stóran kalva svimja nakað undir vatnskorpuni. Knappliga rendi hann uppeftir og svølgdi ein teista. Hann var beint undir, har eg sat, so eg sá skilliga at hetta var so. Men so helt hann norð um stíggin, har landingin er. Har lá ein æða so friðarlig við nógvum ungum. Tíverri hevði eg ikki hugsað um at talt teir, so eg kundi vita, hvussu leikur hasaði av her. Tá kalvin svølgdi teistan, gekk hetta skjótt og friðarlaga fyri seg.

Men tá kalvin vendi norð eftir móti har æðan var stødd, fór hon at leika í og klamsa við veingjunum og at mala í klingur. Allir ungarnir gjørdur tað sama. Har var eitt slíkt rokilsí, at eg ikki kann siga, um kalvin fekk nakran unga ella hann ræddist. Men hann helt so niður aftur móti botni, har hann hoyrði heima.

Sum smádrongur minnst eg pápa siga frá abba, at hann hevði verið út fyri tí sama í bjørgum. Hann fór heim og báturin stóð niðri í Støðu. Hann fekk Jógvan bónda í Innistovu við sær at royna eftir kalvanum, og teir fingi ein fittligan kalva. Um tað var tann sami kalvin, sigur søgan einki um. Men teir hildu seg hava gjørt kvettið.

Eg hoyrði frá Gustav á Sundi, at lomvigapisa var einki óvanlig at fáa í kalvamaga í pisutið.

Eg minnst eisini, at teir gomlu søgdu um íslendingar, sum áttu Látrabjörg. Teir nevndu eitt fyri eggjakalva. Tað var kalvi, sum kom undir bjørgini í verpingartíð. Einki man ikki vera um tað, tí góðar kalvaleiðir er ofta undir lomvigabjörgum.

Eg havi eisini hoyrt Niklas Dahl í Jákupsstovu, sum var ættaður úr Funningsfirði, siga frá um æðuna, tá hon kom oman úr fjøllunum við ungunum. Hon var so reyvasið, at hon fekk ikki gingið undan brekkuni. Men so krøkti hon høvdið undir bringuna og stiklaði seg oman, sum ein bóltur. Hetta vóru vit eisini eynavtini til fyri nøkrum árum síðani, vit vóru á áseyðaroyting á Teistavali. Vit hoyrdu so nógvi fjas norðanfyri Hellufoss. Tað var so mikið hart, at sjálvt um seyðurin var í rættini, og tá er nógvi jarman, so hoyrdist æðan. Tá vit so hugdu upp, komu æðan og ungarnir sum bóltar - rullandi oman, norðan fyri fossin. Teir komu heilt oman á vegin og so oman í ána. Tað var áhugavert at síggja. Ja, mangt er í náttúruni, sum er sera sjáldsamt. Hvør hevur lært æðuna at stikla sær í undanbrekku!

Einaferð komu vit rógvandi heim við Hellum við Nesbáti. Vit høvdu verið undir Oynni, sum vit kallaðu tað. Tá farið varð frá báti uppí bjørgini, og vit vóru komnir heim fyri Kannubonk, kom ein æða bóltandi oman av teirri høgu helluni og fór so sum bóltur á sjógv. So hetta fyrbrigdið havi eg sæð tvær ferðir.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

24. januar vóru minus 15,3 stig og væl av vindi eisini - hann er lansynningur sunnan í ættini. “Helene L”, sum kom higar at landa herfyri, liggur enn við bryggju. Kølivatnspumpun gekk fyri, so teir noyðast at biða eftir nýggjari pumpu, sum skuldi koma við flúgviposti. Ikki nóg mikið við tí, tí annar luftkompressorin gekk eisini fyri, og hann er eisini á veg higar við flogfari.

Nú røkist alt fyri, at Royal Greenland skal innrætta virkið í Pamiut til rækju- og krabbavirki. Nevndin í RG hevur steðgað øllum ætlanum um at gera eitt virki í Aalborg; tað er fyribils lagt í mølposan. Virkið í Aalborg hevði komið at kostað um 25-30 mill. kr., verður sagt. Men hetta virki liggur nokk ikki so leingi í mølposanum.

Royal Greenland hevði ein umsetning, sum vaks við 190 mill. kr. til 3.651 milliard kr. Tað gav eitt yvirskot áðrenn skatt uppá 120 mill. í roknskaparárinum 2002/2003. Aftaná skatt gav tað 100 mill. kr. - ella 20 mill. meira enn kalkulerað varð við. Nú eru útlit til, at russarar og polakkar koma til Grønlands at arbeiða á rækjuvirkjunum, tá mest stendur á í summarmánaðunum, tí tá er long biðitíð hjá teimum smáu rækjutrolarunum at sleppa av við lastina, orsakað av tørvandi arbeiðsmegi.

Íslendsk virki gera brúk av somu arbeiðsmegi, sum arbeiðir á rækjuvirkjum. Tað er ein áhugaverd loysn, sigur Tønnes O. K. Berthelsen, konsulentur, frá Fiski- og Veiðimannafelagnum KNAPK. Hetta stóð at lesa í Sermitsiak nr. 4.

26. januar: 0,7 stig og eitt lot av eystri. “Nanok Trawl” kom inn at landa. Teir hava um 470 tons inni. Teir fóru út hendan túrin fyri jól, men teir hava eisini verið í Eysturgrønlandi og roynt. Teir skifta nakað av fólki og skulu nýggjan túr tann 28. “Lómur” var inni í Illulissat við um 90 tons-um av ísaður rækjum. Teir fóru nýggjan túr aftur um kvöldið. Eg havi hoyrt, at trolarin “Natarnaq” fekk

98 tons av rækjum niður í 28 tímar. Teir høvdu 16 tóvtímar - óførur fiskiskapur, tað er heilt vist.

27. januar: + 2,1 stig og lot av eystri, men tað lögna er, at tað regnar. Tað eru nøkur ár síðani, at tað hevur regnað í januar mánaða á okkara leiðum. “Helene L” fór nýggjan túr í kvöld.

28. januar vóru minus 2,3 stig. “Sattuaq II” kom at landa krabbar í morgun. Teir hava verið har suðuri við Dana og roynt. Teir hava landað 6,5 tons av krabba til “Bjal Senior”, sum teir finga uppá 8 tímar, og tað gevur 16,97 kg uppá teinin. Tað var so keðiligt veður har suðuri, og tí avreiddu teir har, men nú hava teir gott 24 tons inn. Teir hava drigið 1.694 teinar, og gevur tað um 14,1 kg pr. tein; teir finga tað í 1½ samdøgur, og er tað óført fiskarí. Ein minni bátur, “Nanok”, sum fiskar í kassar, kom við 19 tons. Teir eru bara 5 mans við og hava fiskað í knapt 3 samdøgur. Teir hava verið á somu leið sum hinir. “Akamalik” er á veg til Nuuk at landa í morgin; teir hava 480 tons inni. Teir fóru út 6. januar, so tað er ein stuttur túrur hjá teimum.

30. januar vóru minus 9,8 stig og stilli inni á, men norðan í ættini úti á. Hendan dagin fyri 45 ár-um síðani hendi størsta skipsvanlukka í Grønlandi, tá “Hans Hedtoft” gekk burtur suðuri við Kappan. 95 fólk umkomust, og tað einasta, sum við vissu er komið aftur av skipinum, er ein bjargingarkransur, sum funnin varð í Íslandi. Systkinabarnið hjá mær, Birni Dam, sáli, var telegrafistur við “Fiskanes”, tá henda vanlukka hendi tann 30. januar í 1959.

31. januar: - 11, 5 stig og stilli, men sama veðrið úti á sum í gjár. Sum sagt er gongd komin á at gera eitt krabbavirki í Pamiut, og nú eru teir eisini byrjaðir at gera eitt krabbavirki í Manitsok, sum teir rokna við skal opna 1. mars. Síðan Ikamiut Seafood fór á húsagang í desember 2002, hava krabbabátar úr Manitsok landað í Sisimiut. Tað eru einir 8-10 krabbabátar har suðuri,

sum áðrenn tað landaðu til innhandlingsskipið “Ikermiut”. Í 2002 arbeiddu teri 400 tons umborð á “Ikermiut”. Hetta nýggja virkið í Manitsok hevur kalkulerað við at arbeiða 250 tons í 2004.

Nakrir íslendingar eru komnir upp til Fiskanesið at kanna, um tað er møguleiki at seta eitt virki á stovn har suðuri. Teir siga, at Fiskanesið liggur so høgliga fyri. Ætlanin er at taka ímóti toski, kalva og rognum frá rognkelsum. Teir hava longu keyparar av vørnum í Týsklandi, Belgia og Onglandi, sigur leiðarin, Valgeir Hallvards-son í viðtalu við Sermitsiak nr. 5.

Á Kyndilsmessu, 2. februar, vóru minus 14,4 stig og eitt lot norðan. “Lómur” kom inn til Illulissat at landa 90 tons. Teir fóru út aftur nýggjan túr á midnátt.

Tann 3/2 vóru minus 19,3 stig og vindur høgt við nógvari ístoku. “Louise L” kom inn at landa gott 20 tons. Tað gevur eitt gott tons av pilaðari jákups-skel um dagin - óført fiskarí. Teir hava roynt einar 7-8 fjórðingar inni á Norðrara Streymfirði allan túrin, og har var ikki ísur í nánd av teimum.

4. februar: Minus 18,4 stig og lot høgt við nógvari ístoku. “Helene L” kom at landa 27,5 tons av krabba; teir hava drigið 2.304 teinar, sum gevur 11,9 kg uppá teinin, og tað má sigast vera óført fiskarí. Haril skal sigast, at teir hava ligið bakk í tveir dagar fyri veður.

5. februar kom “Sattuaq II” inn at landa. Teir koma sunnanífrá, har teir hava fiskað í gott tvey samdøgur, og restina av tíðini hava teir ligið bakk. Teir hava 24,7 tons inni og hava drigið 2.100 teinar, sum gevur um 11,4 kg pr. tein - eisini óført fiskarí. Eg tosaði við teir á “Lómi” í kvöld, og teir høvdu 70 tons inni og skulu landa sunnudagin í Illulissat.

Nú verður tosað um, hvørt krabbakvotan skal hækkað ella minkast. Teir eru ymiskir á máli um, hvat gerast skal.

Kári letur heilsa øllum!

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- **avrúsan og viðgerð**
- **einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)**
- **samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)**
- **eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi**

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Við okkurt um 25.000 ymiskum vørnum á hyllunum, stendur landsins størsta goymsla av eykalutum til taks hjá føroyska flotanum. Aftanfyrir stendur eitt samtak av trimum føroyskum skipasmiðjum og einum mekaniskum verkstaði, ið hevur meir enn seksti ára royndir innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri umvælingum og viðlíkahaldi til um- og nýbygging av skipum.

Góðkendir tænastruðveitarar av:
Wärtsilä
Deutz-MWM
Scania & Valmet
Callesen
Ulstein Brattvaag
ABB-Turbochargers
Desmi pumpum

stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tlf. +298 31 11 55
Fax +298 31 11 25
e-mail: info@faroyard.fo

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tlf. +298 44 11 55
Fax +298 31 44 25
e-mail: skala@faroyard.fo

Vestmanna Skipasmiðja
Tlf. +298 42 40 10
Fax +298 42 40 05

Runavíkar Mekaniski Verkstaður
Tlf. +298 44 70 36
Fax +298 44 78 34

www.faroyard.fo

Toskarhøvdaævintýr í Íslandi og Føroyum: Har eitt toskarhøvd kostar 4 tímalønir

Á Rubinráðstevnuni í Noregi, sum er umrødd aðra staðni í blaðnum, var ein frálík lýsing av, hvat ið kann fáast burturúr slógvi við áræði og viðskygni.

Hetta var í sambandi við toskarhøvd. Framløguna hevði Ludvík Haraldsson, sum er stjóri á Laugafisk, og sum hevur verið undangongumaður á hesum økinum í Íslandi.

Fyrst greiddi hann frá gongdini við útflutningi av stokkfiski úr Íslandi. Stokkfiskur er nærmast tað, vit kalla turran fisk. Fiskurin verður krúvdur og so hongdur upp at turka á serligum stativum, sum tey, ið hava ferðast í Íslandi, munnu hava sæð nógvt til. Tá fiskurin var turrur sum træ, var hann eisini til reiðar at verða útfluttur. Tað kann tykjast løgið at føroyingar ongan tíð hava framleitt stokkfisk, tí hetta hevur eisini verið ein vinna í Noregi, og teir hava enntá útflutt til Italia. Útflutningurin av stokkfiski kom í hæddina fyrst í 80-unum, tá hann var nærum 20.000 t. og virðið av hesum var nærum \$ 120 mill., ella nakað, sum hevur líkst einari milliard í okkara peningi. Men so gjørdist borgarakríggj í Nigeria, hvør minnist ikki Biafrakríggið! Nigeria var høv-

uðsmarknaðurin, og hesin útflutningurin fall niður í lítið og einki. Seinastu árini er hann tó øktur eitt lítið sindur og tað er hann vist í Noregi eisini.

Toskarhøvdini komu í staðin Men samstundis sum stokkfiskurin datt burtur, vant útflutningurin av turkaðum toskarhøvdum og ryggjum uppá seg. Byrjað varð í smáum, seinast í 70-unum við útuturking. Útflutningurin fekk eitt lop fyrst í 80-unum, tá hann gjørdist eini 7.000 t. fyri \$ 15 mill. Síðan var hann rættiliga støðugur fram til seinnapartin av 90-unum, tá útflutningurin tók dyk á seg, og hann er nú komin uppá 17.000 t. til eitt virði, sum er á leið \$ 35 mill, upp ímóti 200 mill. kr. í okkara peningi.

Søgan aftanfyrir Laugafisk er, at fyrirtøkan varð stovnað í 1988 av fimm stovnarum, og eitt virki varð bygt í Laugar á norðureysturlandinum. Seinni yvirtók ÚA, útgerðarfelagið á Akueyri, fyrst 60% og síðan 75% av fyrirkuni, og í 2000 yvirtóku teir alla fyrirkuna. Í 1997 varð eitt virki gjørt afturat, og tað var í Njarðvík ikki langt frá Grindavík á suðurveysturlandinum.

Í 1999 varð eitt triðja

virki stovnst í Reykjavík og lagt saman við tí í Njarðvík.

Føroyar koma inn í myndina

Í 2001 er tað at Føroyar koma inn í myndina, tá Laugafisk setir umleið helvtina av partapeninginum í høvdavirkið í Lørvík. Tað varð eisini tikið til á fundinum, at her var talan um eitt fyrimyndarligt samstarv millum vinnufólki í londunum báðum. Nevniliga at áræðið í Føroyum varð tvinnað saman við serfrøði í Íslandi. Og júst eitt slíkt samstarv kundi geva úrslit.

Virkið í Lørvík varð nýtt og var tí tøkniðiliga frammanfyri tey í Íslandi, sum vóru so nógvt eldri. Hetta hevur so eisini merkt, at virkini í Íslandi eru nútímansgjørd, og er m.a. eitt nýtt virki bygt í Akranesi, norðanfyrir Reykjavík.

Alt hetta merkir, at Laugafiskur er sera væl fyrir, bæði so og so. Tað er ein stórvøkstur í innkeypnum av rávøru. Í 1997 var innkeypnið uml. 6.000 t. Hetta er komið uppá 16.000 t. í 2003 og teir vænta sær 18.000 t. av rávøru í 2004. Hetta er slógv, sum annars hevði farið til fiskamjòlsframleiðslu fyrir ein sera lágan prís.

Prísirnir teir lata, vald-

ast nógvt, men liggur so millum 4 og 20 íkr. pr kg. Tað kann eisini skoytast uppí, at av rávøruni eru eini 5.000 t., sum koma frá íslendsku flakatrolarunum. Hesir taka eisini frásurðir frá flakaframleiðsluni í land, og gevur hetta úti við 100 íkr. pr kg. Alt hetta er eitt fitt ískoyti til høvudsframleiðsluna.

Um hugt verður at umsetninginum, er eisini talan um eina rættiliga stóra fyrirkuna. Í 2003 var hann úti við eini milliard íslenskar krónur. Av hesum stavar ein triðingur frá høvdavirkinum í Lørvík. So uppá seg kann sigast, at júst hendan fyrirkuna hevur gjørt tað best av øllum.

Eitt, sum er medvirkandi til, at hendan vinnan ber seg so væl í Íslandi, er tann lági orkuprísurin, sum er grundaður á heita vatnið í jørðini. Í Lørvík er tað avlopshitin frá brennistøðini, sum setir virkið her í somu støðu, sum tey íslensku.

Tað, sum tó kemur at nerva í ár, er tann lági dollarin, men hesin gongur altíð upp og niður.

Rinda fyra tímalønir fyrir eitt toskarhøvd Einasti marknaður er Nigeria, og her eru turkað

Ludvík Haraldsson, stjóri á Laugafisk.

Her verða høvdini lögð til turkingar.

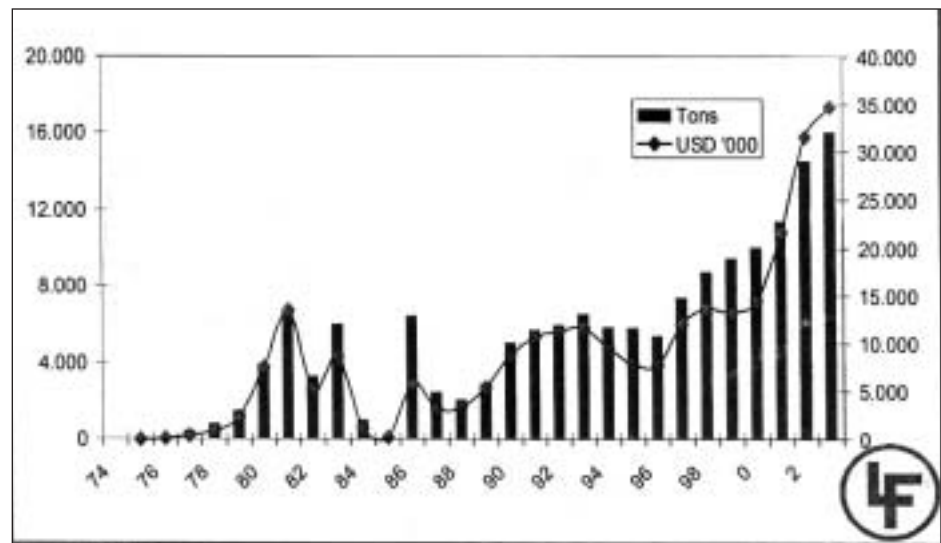
Slógv av hýsu. Íslendingar turkað og senda tað til Nigeria, har tey gjalda fyra tímalønir fyrir eitt toskarhøvd.

Her er fiskurin pakkaður at fara til Afrika.

Her verða høvdini seld á marknaðinum í Aba í Nigeria.

Hetta er gongdin í útflutningi av høvdum og ryggum í Íslandi.

toskarhøvd reint luksus. Eitt toskarahøvd kostar tað sama sum fyra tímalønir. Og so skulu vit uppliva í Føroyum, at okkara egnu børn snerkja at toskarahøvdum til døgurða, sum einki kosta aftur ímóti!

Høvdini verða skorin sundur og verða so kókað. Hetta er eisini ein sunn føði, tí 70% eru proteínir. At bert eitt land er marknaður merkir, at tað er avmarkað, hvussu nógv framleiðslan kann økjast í einum, uttan at hetta gongur útyvir prísir. Men hinvegin er Nigeria fólkariðasta land í Afrika, og oljuríkidømið har merkir, at tað eru í hvussu er nakað nógv, sum hava ráð til at keypa.

Toskarhøvd eru ikki bert toskarahøvd
Toskarhøvd eru ikki bert

toskarhøvd, sum tað var upprunaliga, tá tað bert var ein framleiðsla. Nú verða framleidd 30 ymisk vørumerki úr toski, hýsu og upsa. Í summum førum er talan um høvd við uggebeinum og øðrum førum uttan uggebein. Ein framleiðsla er ber uggebein. Ryggir verða turkaðir, eins og alt slógvið av flakaskornum fiski, t.v.s. høvd og bein út í eitt. Teir royna seg eisini við heilt øðrum framleiðslum, sum at turka lodnu og svartkjaft, tá minst fíti er í honum, til kelidjóraføði. Ein nýggj framleiðsla er eisini stokkfiskur, sum verður malin til mjøl og seldur í 100 gr. innpakningi.

Lidna vøran fer í 30 kg. sekkir. Her ræður um at høvdini eru nøkulunda eins til stóddar, tí tá selt verður í Nigeria, er tað

beinleiðis úr sekkjunum. Annars eru 20 fyrirkur í Íslandi sum turka høvd, men Laugarfiskur umboðar eini 20% av samlaðu framleiðsluni í Íslandi. Vit hava annars vitjað flakavirki í Íslandi, sum eisini turka høvdini. Millum hesi var virkið á Bakkafjørðinum, sum vit vitjaðu í fjør summar. Hetta virkið fekk eitt fitt ískoyti á hendan hátt. Vit vita eisini um íslensk virki, sum hava roynt at innflyta høvd til turkingar, men er hetta tó enn bert ein viðfáningur. Tað er eingin ivi um, at Ísland hevur gjørt nakað ítøkiligt fyri at fáa mest møguligt burtúr tilfeinginum. Teir meta, at longu nú verður 70% av slógnum virkað til virðisøktar framleiðslur. So latið okkum endiliga halda okkum til teirra!

ALS-dómurin staðfestur í Hægstarætti

Føroya Skipara- og Navigatørfelag hevur nú gjøgnum alla rættarskipanina ført eina sak viðvíkjandi ALS. Málið snýr seg í stuttum um, hvørt ein fiskimaður kann roknast sum arbeiðsleysur móttvegis ALS, tá hann "bert" hevur fingið eina fyribils uppsøgn í eini støðu, har skipið, hann var við, er lagt vegna umvælingar.

FSN vann í undirráttinum, men tapti í landsráttinum. Hetta mál hevur nú verið fyri í hægstarætti, sum feldi dóm 29.januar 2004.

Her varð landsrættardómurin staðfestur við hesum grundgevingum:

Efter ...lagtingslov... om arbejdsløshedsforsikring... er udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse bl.a. betinget af, at den pågældende er arbejdsløs og til rådighed for arbejdsmarkedet. Bestemmelsen præciserer ikke, hvornår disse betingelser skal anses for at være opfyldt. Det påhviler derfor ALS at foretage en vurdering af, om den pågældende reelt er arbejdsløs og står til rådighed for arbejdsmarkedet eller dette ikke er tilfældet som følge af, at den pågældende har forbeholdt sin arbejdskraft for sæsonarbejde eller for en bestemt arbejdsgiver.

Síðan verður víst á nær viðkomandi fiskimaður fór avstað aftur:... og det er ikke godtgjort, at han i den mellem-liggende periode har søgt om andet end midlertidig beskæftigelse, indtil skibet igen var sejlklart. Som anført af landsretten kan rederens skrivelse af 1.august 1998 da heller ikke forstås som en opsigelse af ham, men alene som en bekræftelse af, at rederen ikke havde arbejde til ham i den angivne periode.

Højesteret finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte den vurdering, som er foretaget af ALS..., hvorefter (viðkomandi) ikke var arbejdsløs og ikke var til rådighed for arbejdsmarkedet.

Tað áhugaverda er, at her tað er upp til ALS sjálvt at meta um, hvørt viðkomandi hevur verið arbeiðsleysur ella ikki. Tað hevði tískil einki verið í vegin fyri, at ALS kom til mótsattu niðurstøðu, grundað á at viðkomandi skip ikki var í drift í umrødda tíðarskeiði.

Hetta kann so bert vera ein vátan av tørvinum fyri at fáa heilt greiðar reglur á hesum øki.

Aðalfundur

Ársaðalfundur Starvsmannafelagsins verður **leygardagin 28. februar 2004 kl. 13.00 á Platform í Havnar Klubba.**

Skrá:

- Frásøgn formansins frá
 - farna ári og
 - virki felagsins framyvir.
- Framløga av grannskoðaðum roknskapum til góðkenningar.
- Lógarbrotyingar
- Møgulig uppskot frá limum og nevnd.
- Ásetan av limagjöldum.
- Val av formanni.
- Val av nevndarlimum og tveimum tiltakslimum.
- Val av roknskapargrannskoðara og tiltakslimi.
- Ymiskt.

Limir sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og møgulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **leygardagin 21. februar 2002.**

Uppskot til formann felagsins er:

Gunnleivur Dalsgarð
Varðabú 32
100 Tórshavn

STARVSMANNAFELAGIÐ

Aðalfundur

Ársaðalfundur í Eftirlønargrunni Starvsmannafelagsins verður beint eftir aðalfundin Starvsmannafelagsins á Platform í Havnar Klubba 28. februar 2004.

Skrá:

- Frásøgn um virki grunnsins í farna roknskaparári.
- Framløga av grannskoðaðum ársrokniskapi til góðkenningar.
- Viðtøkubroytingar.
- Val av nevndarlimum.
- Ymiskt.

Limir sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og møgulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **leygardagin 21. februar 2004.**

Nevndin

Hvat sigur samgonguskjalið um viðurskiftini hjá fiskimonnum og verkafólki?

Vit hava pilkað tað burtur úr samgonguskjalinum, sum vit meta hava størstan beinleiðis týdning fyri viðurskiftini hjá fiskimonnum og fiskivinnuni. Vit hava eisini tikið tað sum hevur beinleiðis týdning fyri løntakarar yvirhøvur

Skatta- og avgjaldspolitikkur Skattaskipanin verður broytt, so hon verður meira arbeiðs- og búskaparliga vakstrarfremjandi. Málið er, at lønin ikki verður etin upp av harðari skatting.

Hetta er bæði neyðugt fyri áhaldandi búskaparvækstri, og fyri at hava eitt høgt alment tænaustøði.

Málið er, at skattatrygð skal falla, serliga á seinast vinnu krónunum.

Punktgjøldini og MVG skipanin skulu endurskoðast, so tey verða meira brúkarar- og vinnuvinarlig.

Ferðafrádrátturin fyri arbeiði uttanlands verður endurskoðaður.

Vinnupolitikkur

Vinnan er grundarlagið undir vælferðini. Tí er neyðugt at tryggja framhaldandi menning í tøttum samstarvi við vinnuna.

Vit skulu hava ein vinnupolitik, sum skapar eitt

fjølbroytt og dynamiskt vinnulív. Vit skulu stimbra vinnulívið at klekja haldgóð hugskot um nýggjar vinnumøguleikar.

Fortreytir fyri vøkstri verða millum annað skaptar gjøgnum:

- gransking og menning, t.d. innan KT, gen- og biotøkni
- iløgur
- ígongdsetarar og kveikjarar
- førleikamenning av arbeiðsmegini
- best møguliga marknaðaratgongd

Gransking

Málið er at skapa eitt felags granskingarumhvørvi, har vísindi og vinnuá hugamál skapa nýggj virði. Játtanir til gransking skulu samskipast.

Samgongan vil virka fyri at loysa trupulleikarnar hjá alivinnuni. Hetta kann gerast við at:

- virka fyri framhaldandi niðurberjing av ILA
- loysa útlendskum kapitali í størri mun at luttaka í alivinnuni
- viðgera spurningin um veðseting av aliloyvum
- gera skattligu viðurskiftini meira kappingarfør

Arbeiðs-

marknaðarmál Barsilsskipanin skal endurskoðast.

Arbeiðið at gera eina nýggja kappingarlóg heldur fram. Eisini verður farið undir at gera eina nýggja marknaðarføringslóg.

Nevnd verður sett at lýsa øll viðurskifti brúkaranna í brúkarumálum, við tí endamáli at fáa betur skipað viðurskifti á økinum.

Pensjónsviðurskiftini skulu betrast. Nevndin, ið endurskoðar eftirlonarviðurskiftini á arbeiðsmarknaðinum, verður víðkað við einum av pørtunum góð-

kendum formanni. Miðað verður eftir, at nevndin letur álit 1. oktober 2004. Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnurin verður styrktur.

Arbeiðið hjá pørtunum á arbeiðsmarknaðinum at gera eina skipan, ið kann loysa trætur, so skjótt tær koma í, heldur fram.

Fiskivinnan

Hildið verður fast við fiskidagaskipanina. Økis- og gýtingarfríðingarnar verða varðveittar.

Í samstarvi við vinnuna verður skipað fyri, at fult gjøgnumskygni verður við fiskirættindunum, soleiðis at brúkskyldur fylgja við brúksrætti til fiskatilfeingið. Somuleiðis verða tiltøk at forða "spekulatió" við fiskirættindum støðugt ment og sett í verk.

Miðað verður eftir at gera skipanina fyri útróður einfaldari. Fjálgað verður um hesa vinnu kring landið.

Fiskivinnulóggávan skal gerast greiðari.

Ráðgevingin í sambandi við áseting av fiskidøgum skal byggja á vinnulig, vísindalig, samfelagslig og búskaparlig atlit.

Betraðir

veiðumøguleikar Nevnd, umboðandi vinnuna og myndugleikarnar, verður sett at gera eina menningarætlan fyri veiðumøguleikar uttan fyri føroyskt sjóki.

Rækjuvinnan

Loysn skal finnast á trupulleikunum hjá rækjuvinnuni. Nevnd umboðandi myndugleikar, skip og manningar verður sett at gera uppskot.

Fiskivinnan á landi Kappingarførið hjá fiskivinnuni skal betrast.

Fiskiríkidømið eigur í mest møguligan mun at virðisøkjast her á landi.

Flutningskostnaður av

rávøru skal sum minst darva kappingarførinum hjá vinnulívinum í útjaðaranum.

Almannaverkið skal - saman við pørtunum á arbeiðsmarknaðinum - hjálpa fólki við avmarkaðum møguleikum at fáa atgongd til útbúgvingar og arbeiðsmarknaðin.

Almenna

fyrisingin Almenna fyrisingin verður samskipað, so betri samstarv fæst millum aðalráðini. Fyrisingin skal gerast meira opin og einføld fyri brúkaran. Rættartrygðin skal styrkjast.

Fyrisingarlógin og lógin um alment innlit verða endurskoðaðar.

Vekraðir fiskimenn: Loysnin er kryvjimaskinur

Sum vit hava greitt frá áður, er sáttmálin við Reiðarafelagið uppsagdur. Upprunaliga var tað til 1. desember í fjør, síðani varð sáttmálin framlongdur til 15. januar í ár.

Tað er nú ikki so lætt hjá fiskimonnum at hitta, so fundur var tann 15. januar, har FF legði fram síni sjónarmið. Annars var semja um, at sáttmálin er í gildi, so leingi partarnir samráðast.

Tað er eingin ivi um, at tað er sera umráðandi fyri Fiskimannafelagið, at lógin um hvíld hjá fiskimonnum verður hildin. Verður hon ikki tað, er stórir vandi fyri heilsuni hjá fiskimonnum og hon er sum kunnugt eittans.

Tí eiga øll stígt takast sum kunnu lætta um arbeiðið umborð. Tann akutti trupulleikin er, at menn standa ofta sera

leingi og kryvja, fyri at fáa fiskin undan. Her er ofta talan um stórar nøgdir av småum upsa.

FF hevur ført fram, at mest innlýsandi loysnin var at seta kryvjimaskinur umborð á skipini. Formaðurin í Reiðarafelagnum førði fram í útvarpinum nakað herfyri, at kryvjimaskinur hava verið umborð á trolarum, men at tær eru koyrdar í land aftur, tí tær kryvja ov illa.

Vit hava roynt at kanna allan hendan spurningin, eisini í sambandi við luttøkuna á ráðstevnini í Noregi, sum er umrødd aðra staðni í blaðnum.

Men tann mest aktuella kryvjimaksinan er framleidd av K.M. Fish Machinery í Norður Jútlandi. Teir hava framkeitt kryvjimaskinur í eini 30 ár. Hesa tíðina er maskinurnar sjálvsagt mentar og

ábøtur eru gjørdar alla tíðina. Tí eru tær í dag sera álítandi.

Kryvjimaksinan kann kryvja 45 fiskar um minuttin. Vigar fiskurin 1,5 kg. í miðal, verður hetta 4 tons um tíman, so tá gongur skjótt undan. Hetta er dupult so skjótt, sum um kruvt verður við hond.

Knívarnir mugu

vera hvassir

Vansin við kryvimaskinuni hevur verið, tá hon hevur kruvt skeivt. Tá er trupult at fáa fiskin virkaðan í eini flakamaskinu. Men tað sigst, at um bert knívarnir verða hildnir við líka og verða brýndir eftir tørvi, so er hesin vansin lítill og eingin. Tað vísir seg tó, at framvegis er nakað av skurðinum skeivur. Men hetta verður uppvigað av, at fiskurin kemur mun-

andi skjótari í ís, og hetta hevur alstóran týdning fyri góðskuna. Ikki minst tá talan er um småan fisk.

Ein vansi er, at kryvjimaskinan ikki sker niður á, eins og tá tað verður bløðgað. Hetta er ein trupulleiki, um maskinurnar á virkjunum ikki eru innstillaðar til at hagraiða fisk, sum ikki er skorin á háls. Í ringasta fall má ein maður standa aftanfyrir maskinurnar og skera niðurá; men sagt verður, at sjálvt tá hetta er neyðugt, er tað nógv skjótari at kryvja við maskinu.

Vit hittu stjóran á KM Fish herfyri, tá hann var í Føroyum. Hann sigur, at teir hava selt nógvar kryvjimaskinur til norskan upsabátar. Fleiri av teimum hava fleiri maskinur, og tað er neyvan nakar bátur ið ikki hevur kryvjimaskinu. Annars verða

maskinur eisini seldar, umframt í Danmark, til Svøríkis, Týsklands, Fraklands og Skotlands. Í hesum londum ber tað neyvan til at fáa manning, um tað ikki er kryvjimaskina umborð.

Roynast væl í

Føroyum nú

Tað eru nú komnar maskinur umborð á fleiri føroysk skip. Vit hava tosað við manning og reiðari, og tað verður latið sera væl at.

Í Føroyum er tað FJM í Runavík, sum umboðar maskinurnar. Tann kenda fyrirtøkan Baader roynir

eisini at menna eina maskinu, sum eisini kann taka innvølin út í heilum líki. Men nústaðni fer tann fyrsta maskinan av hesum slag umborð á norskan ísfiskatrolara. Hesar maskinur eru bæði størri og dýrari.

Tað er tískil neyvan ivi um, at kryvimaskinur er framtíðin hjá okkara ísfiskatrolarum, í hvussu er á upsaveiðu. Hesa gongd vil FF royna at framskunda í teimum samráðingum, sum eru fyri frammán.

Bjargingarútgærð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og trygdarútgærð.

Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsisdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

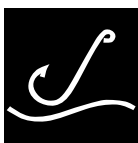
Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦**vælkomin inn á gólvið**

SNØRISVIRKIÐ

í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ

í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

we make fishing
more profitable

Vit framleiða og umvæla øll slag av trolum, so sum:

■ Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flótitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:

■ Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:

- Vaska og impregnera nótir
- Levera kompletar fortoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgærð til trol, nótir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

Høvuðsskrivstofa:

Vónin P/F
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579
www.vonin.com

Tórshavn:

Álaker
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

Miðvágur:

Telefon 33 29 46

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:

Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Studningar til landbúnaðin

Studningur verður latin til landbúnaðin við heimild í løgtingslóg, nr. 32 frá 06.03.2003 og kunngerð um stuðul til landbúnaðin nr. 96 frá 17.06.2003.

Studningur er treytaður av, at umsøkjari hevur landbúnaðarvinnu, sum er undir bókhalds-skyldu sambært § 1B pkt. 27 í løgtingslóg nr. 75 frá 24.10.1974 og er meirvirðisgjaldsskrá-settur sambært løgtingslóg nr. 136 frá 08.09.1992. Undantikin ásetingini um bókhaldsskyldu og MVG-skráseting eru umsøklarar um studning til føroysk húsdjór. Umsøklarar skulu lata skrivstovu jarðarráðsins MVG-skrásetingarskjal fyri inniverandi ár og góðkendan roknskap fyri árið fyri. Umsóknarfreistirnar skulu haldast. Annars er mannagongdin viðv. teimum ymisku studningunum lýst niðanfyri.

MJÓLK:

Henda studning avgreiðir jarðarráðið sambært uppgerð til mjólkarvirki, sum lutar studningin út eftir innvigaðu mjólkamongdini til virkið.

NEYTAKJØT:

Umsóknarfreistin er ein mánaða, frá tí at neytið er dripið. Tá allar umbidnar upplýsingar fyriliggja, verður studningurin avgreiddur so hvørt. Studningur verður latin til neytakjót um neytið er eldri enn 15 mánaðir. Hægri studningur kann latast til útjáraðarøkini og eru hesi: Fugloy, Svínø, Kallsoy, Mykines, Gásadalur, Nólsoy, Hestur, Koltur, Skúvoy og Stóra Dímun.

SEYÐAKJØT:

Hesin studningur er afturbering av goldnum meirvirðisgjaldi fyri selt seyðakjót. Umsóknin skal sendast jarðarráðnum samstundis, sum meirvirðisgjaldið verður goldið T & S fyri farna ársfjórðing-in, soleiðis at hon er okkum í hendi 20. í sama mánaði. Sostatt er seinasta freist:

okt.ársfj. 20. feb.
jan.ársfj. 20. mai
apr.ársfj. 20. aug.
juli ársfj. 20. nov.

Við umsóknini skal uppgerð og kvittan fylgja við. Studningurin verður avgreiddur so hvørt.

STRÁFÓÐUR:

Søkjast skal skrivliga sambært lýsing í bløðunum. Stráfóðurstudningur verður avgreiddur einaferð ár-liga fyri alt landið í senn.

SÚRHOYSBRUNNAR:

Søkjast kann alt árið. Umsókn skal sendast, tá ætlan fyriliggur, og áðrenn arbeiðið byrjar. Studningurin verður avgreiddur, tá brunnurin er liðugur, sýnaður og góðkendur.

VELTING:

Ætlanirnar skulu fráboðast við eini umsókn áðrenn 1. mai. Fyri at fáa studning skulu ætlanirnar vera góðkendar og studningur játtaður, áðrenn arbeiðið byrjar. Verður arbeiðið ikki liðugt, er neyðugt at søkja aftur árið eftir. Veltistudningur verður avgreiddur einaferð ár-liga fyri alt landið í senn.

KØSTAR:

Søkjast kann alt árið tá ætlan fyriliggur. Studningurin verður avgreiddur so hvørt arbeiðið er liðugt og góðkent.

FØROYSK HÚSDJÓR:

Stuðul kann veitast eftir umsókn og tilmæli frá Almennum royndum og ráðgeving.

FØROYA JARÐARRÁÐ

Postrúm 50 · R. C. Effersøesgøta 4 · 110 Tórshavn · tlf. 31 11 80 · fax 31 11 85 · teldupostur: fj@fj.fo
Telefontíð mánadag-hósdag 08.00-16.00 tó fríggjadag 08.00-15.00

2003 var eitt kreppuár fyri donsku fiskivinnuna

Danska fiskivinnan hevði eitt kreppuár í 2003, tá inntøkan fall við einum fjórðingi, ella tilsamans við 972 milliónum krónum samanborið við 2002. Fallið skyldast serliga eitt sera ringt ár fyri ídnaðarfiskiskapin. Fiskiskapurin, serliga eftir nebbasild, minkaði, samstundis sum prísurin fall. Tilsamans hevði danski ídnaðarflotin eitt inntøkufall uppá 42 prosent í 2003.

Eisini fiskiskapurin eftir toski, reyðsprøku, humm-ara og rækjum minkaði, samstundis sum prísirnir fullu. Kvoturnar hjá dønum fyri 2004 geva ikki útlit fyri eini vend og meiri positivari gongd.

Kelda: Jyllands-Posten 6. februar 2004

Tvíføld bjarging

Harri, bjarga mær! Matt. 14,30

Ein kona úr Brasilia segði fyri mær, at hon og systkini vóru uppvaksin í einum heimi, har foreldrini frá barnsbeini, við bøn og bíbliulesnaði, høvdu peikað teimum á Jesus.

Ein beiggi hennara hevði tíverri vent bæði familjuni og Jesusi bakið og var farin inn í Amazon-skógin at grava eftir gulli. Har inni livdi hann í fleiri ár eitt hart lív í drykkjuskapi og í rúsevnismiss-nýtslu. Ríkur gjørdist hann ikki.

Ein dagin hann var og sigldi á Amazonánni, fekk hann ein álvorligan skelk. Hóast hann visti, at áin rann við væl av ferð, og at ein stórir fossur var nakað niðari í ánni, so kendi hann seg tó tryggan, tí leysamotorurin gekk væl og orkaði væl.

Tá hendi tað, ið ikki mátti henda. Motorurin steðgaði. Við somu ferð sum áin, byrjaði hann at nærkast fossinum. Hann royndi tað hann kundi, at fáa motorin aftur í gongd, uttan at tað eydnaðist. At loypa í ánnu og svimja inn at árabakkanum, megnaði hann ikki, tí áin rann ov skjótt.

Týðiligari og týðiligari hoyrði hann dunið av fossinum, og deyðin var honum vísur.

Í síni stóru neyð og deyðavanda rætti hann hendurnar móti himli og rópti: “Jesus, bjarga tú mær nú - skalt tú eiga lív mítt!”

Neyðarrópið kendist honum á ein hátt eitt sindur fremmant, tí hann hevði ikki biðið til Jesus í mong ár. Deyðavandin føddi neyðarrópið.

Hann treiv aftur í startarin, og motorurin reykt í gongd. Í evstu løtu fekk hann koblað motorin í og sigldi niðan frá fossinum.

Í smáttuni pakkaði hann ognarlutirnar saman, tí nú skuldi hann heimaftur til familjuna.

Heimkomin segði hann teimum frá hendingini og vitnaði, at tann dagin bjargaði Jesus honum tvífalt. Fyrst frá fossinum og líkamligum deyða. Síðani frá syndunum og ævigum deyða.

Á vatninum rópti tann søkkandi Pætur: “Harri, bjarga mær!”

Úr tí botnleysa díki rópti Dávid á Harran: “Bjarga mær!” Sál 40. Á Amazonánni rópti maðurin: “Jesus, bjarga mær!” Hvát upplivdu teir? Bjarging, frelsu, fyrigeving, náði... Rópar tú tað sama, skalt tú uppliva tað sama.

Ljóða so bestu boð,
Guð um veröld sendir:
Frelstur er hvør í verð,
sum til Guds sær vendir!
Ms. 379

Skipsbygging Reparasjon

DOKKING

Kapasitet: Fartøylengde 140 m - Fartøybredde 26,5 m - Fartøydýbde 6,5 m.
Løftekapasitet: 7600 tonn - Brønn for Azimuth propeller: 7 x 4 x 2,7 m.

WESTCON's skips- og offshoreverft i Ølen

WESTCON i Ølen utfører:

- Nybygg - Ombygginger
- Dokking - Skipsreparasjoner
- Prosjektering - Konstruksjon
- Seksjonsbygging - Klassing

M/S KRÜNBORG -Bygg nr.16.

Din samarbeidspartner fra idé til levering

WESTCON

WEST CONTRACTORS AS

N-5582 Ølensvåg, Norway Tel: +47 53 77 50 00 - Fax: +47 53 77 50 01
E-mail: westcon@westcon.no - www.westcon.no

Komandi bløð: Tá Tór 2 varð torpederaður

Í tveimum teimum komandi bløðunum fara vit at hava eina sera spennandi frásøgn hjá tí 84 ára gamla Malmberg Simonsen úr Sørsvági. Tað er neyvan nakar núlivandi føroyingur, sum hevur upplivað slíkan dramatik á sjónum sum hann. Malmberg greiðir frá øllum sínum sjólívi, men "høvuðs-søgan" er avgjørt, tá hann var við "Tór 2", sum varð torpederaður í 1942.

At hann kom undan í fyrsta umfari, var eitt undur, og at teir vóru triggir, sum vunnu upp land, var eitt annað undur. Júst hendan søgan er prentað áður, men vit royna so at savna tað, sum finst um hendan tilburðin, m.a. eisini myndir av teimum, sum vóru við.

Vit hava annað áhugavert tilfar á skránni. M.a. um formann felagsins, Hans J. Havstrey, sum varð føddur fyri júst 100 árum síðan, og sum gekk burtur við "Immanuel" í 1932, júst nývaldur í starvinum.

Vit koma at hava frásøgn um teir norðmenn, sum flýddu úr Noregi til Føroyar undan týskarum í 1940. Vit hava m.a. frásøgn hjá kvinnuni, sum

Í tveimum teimum komandi bløðunum fara vit at hava eina sera spennandi frásøgn hjá tí 84 ára gamla Malmberg Simonsen úr Sørsvági

giftist í Føroyum, nevniliga Esther Isaksen.

Tað kemur eisini meira tilfar frá Naenu Danielsen.

Brævaløysnin

Nýggj og einföld gjaldsmidling frá Føroya Banka

Brævaløysnin er nýggj gjaldsmidling frá Føroya Banka, og sum tað eisini liggur í navninum, er henda loysnin grundað á vanligan brævbjálva. Brævaløysnin er serliga sættað teimum, ið ikki hava HeimaBanka ella NetBanka, ella har peningastovnur ella posthús ikki er á staðnum.

Einföld skipan

Brævaløysnin er einföld at nýta, og harafturat er vegleiðing prentað á baksíðuna á hvørjum brævbjálva.

Ómaksleyst

Við Brævaløysnini er tað skjótt og ómaksleyst at avgreiða rokningarnar. Tú sleppur undan at skunda tær í bankan ella á posthúsið í dagurðasteðginum, ella at standa í bíðingá heint fyri átturáttingartíð. Frímerki skalt tú heldur ikki hugsa um, tí postgjaldið er galdt.

Vilt tú hava gjallari upplýsingar um Brævaløysnina, ert tú vælkomin at seta teg í samband við lina bankadeild.

FØROYA BANKI

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroye Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjórdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

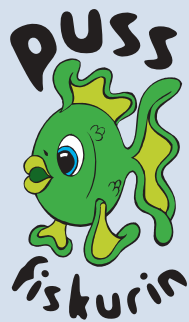

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Vit ótaka okkum at gera lýsingar fyrri virkir og einstaklingar uttan meiríkostnað fyrri lýsaran
Her fært tú bestu lýsingaravtaluna - Í blaðið verður stór sáttum sálpsittaríngum

Lýsingar
Tlf: 311569

Hvussu ber tað til, Óli, at tú ongantíð svarar mínum spurningum, spurdi lærarin.
Óli: Um eg kundi tað, var tað eingin grund til at ganga í skúla...

Framstig:
Nú eru vit við at fáa javnrættindi heima hjá okkum!
So, hvussu tá?
Jú, í gjárskvøldið, tá vit fóru í song, høvdu vit bæði høvuðpínu...

Mamman við sonin:
- Óli, hví blakar tú matpakkan úti til dun-nurnar. Nógvar børn í Afrika fáa einki at eta.
- Tað veit eg væl, men so langt klári eg ikki at kasta...

Kommunumaðurin veittraði biliføraran inn til síðuna..
- Vinaliga koyr stillisliga og róliga.
- Ja, ja, ...hví?
- Vegarbeiði er longri frammi.
- Ná, men eg skal nokk ansa eftir ikki at vekja teir!!!

Fongulsstjórin við fangarnar:
- Í næstu viku havi eg verið stjóri her í 25 ár. Hvussu skulu vit feira tað?
- Allir fangarnir: Opið hús!!!

Grundin til eldin á Norðsjóarmusenum er funnin!
- Tað var skammlop í einum elektriskum álli!

John og Fía Høj gullbrúdleyp

Seinasta fríggjadag hildu hjúnini Fía og John Høj gullbrúdleyp við stórar veitslu í Betesda í Klaksvík, har borðreitt varð við røstum kjøti og súpan.

Tað eru ikki nógv, sum hava havt eitt slíkt samband við okkara fiskivinnu, sum tey bæði.

Sum blaðungur fór John at arbeiða á Bollafabrickini í Klaksvík, ein vinna sum tíverri er farin fyrri bakka. John var bæði í Týskandi og Svøríki og vann sær kunnleika á hesum øki, og seinni var hann eisini á hermetikskúla í Noregi.

Tíðin var nokk farin frá blikkamati, tá flakavinnan byrjaði av álvara fyrst í 60-unum, og tá Kjølbro fekk flakavirkið fyrst í 1966, ið gjørdist eitt tað størsta flakavirkið í landinum, kom John at vera virkisleiðari inntil 1991.

Tá fór John at arbeiða fyrri seg sjálfvan. Hann hevði eitt lítið flakavirki í Árnafirði, sum er eitt frálíkt dømi um bygdamenn-ing, tí sigast kann, at virkið hevur átt lívið í bygdiini. Virkið hevur serliga lagt seg eftir at framleiða raspaði hýsufløk, og tað hevur gingist væl. Men í 2003 gekk minni gott, og tá kom virkið eisini at merkja negativa rákið inn-an okkara høvuðsvinnu.

John er virkin enn, og hann hevur eisini dugað at sett við. Sonurin Jógvan eigur og rekur flakavirkið norðuri í Norðdepli, og hevur hetta virki eisini stóran týðning fyrri búsetingina har norðuri.

Sjálvur kenni eg John

M.a. gestirnar síggja vit her f.v.: Annelena Niclasen, beiggi hennara Karsten Hansen, Páll á Dul, Hannelena Jacobsen, Janus Jacobsen, Óli Karl Olsen, Óli Vang og Julius Absalonsen.

frá tíðini í Ráfiskagrunni-num. Vit røktu hvør síni áhugamál, men hetta forðaði ikki fyrri, at vit gjørdust so mikið væl, at tað kendist náaturligt at fara at heilsa honum og Fíu hendan stóra dagin. John er framúr sáttligur, samstundis sum hann dugur væl at bera fram síni sjónarmið. Og nú so nógvar verður sett inn á Ráfiskagrunnin, skal sigast, at tað var úr nevndini fyrri hesum grunni, at tann fría kappingin um fiskin, sum vit hava nú, varð fyriskipað.

Uttan eina dugna konu kann sjálvt ein maður sum John ikki gera tað stóra,

og tað hevur hann havt í Fíu, sum kemur úr einum rættiligum fiskimannaheimi.

Pápin, Billu-Jógvan, keypti "Atlantsfarið" í 1936, og harvið gjørdist alt húskið partur av virk-seminum hjá skipinum. Jógvan doyði í 1948. Men kona hansara Anna, ættað úr Uppistovu á Trøllanesi, yvirtók skipið og rak tað víðari fram til fyrst í 60-unum. Sum kunnugt var tað "Atlantsfarið", sum "fann" Flemish Cap í 1955. Hesin grunnur gjørdist týðandi partur av okkara lívsgrundarlag í nógvar ár. Hetta varð við Onnu sum reiðara!

Fía hevur starvast við mangt og hvat, umframt at hon hevur átt trý børn. Men seinastu árin hevur hon havt roknskapin hjá Norðurfisk.

Hon hevur havt vánaliga heilsu, men hon hevur havt eitt ótrúligt lívsmót og hevur ongantíð gramt seg. Og so er hon ein av teimum mest trúgvu lesarum av FF-blaðnum!

Tað vóru nógvar talur í brúdleypinum, og tað varð greitt, at her var talan um eini vala hjún. Meira nýtist ikki at verða sagt.

Higani skal verða ynskt Fíu og John hjartaliga til-lukku við teimum 50 ár-unum.

ó.

f.v. Eilif Nielsen, kendur frá Lørvíksfjarðaleiðini og Eivind Niclassen, kendur skipari og reiðari á "Vesturvón".

Fía og John takka fyrri seg aftaná stórfingið borð-hald.